

Βρυξέλλες, 28.9.2020
COM(2020) 581 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

Μετάβαση της τελωνειακής ένωσης στο επόμενο στάδιο: σχέδιο δράσης

I. Εισαγωγή

Στο πλαίσιο της τελωνειακής ένωσης της ΕΕ, οι τελωνειακές αρχές των κρατών μελών της ΕΕ είναι υπεύθυνες να διεξάγουν ευρύ φάσμα ελέγχων πριν τεθούν τα εμπορεύματα σε ελεύθερη κυκλοφορία στο τελωνειακό έδαφος της ΕΕ, με σκοπό τόσο την προστασία των εσόδων της ΕΕ όσο και την κατοχύρωση της ασφάλειας και της προστασίας, της υγείας και της ευημερίας των πολιτών και των επιχειρήσεων της ΕΕ.

Τα τελευταία έτη έχει καταστεί σαφές ότι οι τελωνειακές αρχές των κρατών μελών καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για την αντιμετώπιση των προκλήσεων κατά την εκτέλεση των διαφόρων καθηκόντων τους. Παρότι η τελωνειακή νομοθεσία της ΕΕ εκσυγχρονίστηκε σε σημαντικό βαθμό το 2016, υπάρχουν ενδείξεις προβλημάτων όπως η δήλωση δασμολογητέας αξίας των εμπορευμάτων χαμηλότερης από την πραγματική για την αποφυγή των τελωνειακών δασμών και του ΦΠΑ¹ και το λαθρεμπόριο παράνομων ή μη ασφαλών εμπορευμάτων. Εκφράζονται επίσης ανησυχίες σχετικά με τις ανισοροπίες μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά τους τελωνειακούς ελέγχους και την εκτροπή εμπορευμάτων προς τα ασθενέστερα σημεία εισόδου στο τελωνειακό έδαφος της ΕΕ και εξόδου από αυτό για την αποφυγή του εντοπισμού τους. Οι προκλήσεις με τις οποίες βρίσκονται αντιμέτωπες οι τελωνειακές αρχές κατά την εφαρμογή και την επιβολή της νομοθεσίας της ΕΕ για τις εισαγωγές και τις εξαγωγές αυξήθηκαν λόγω των ταχέων μεταβολών ανά τον κόσμο, με την επιτάχυνση του ψηφιακού μετασχηματισμού και τη χρήση νέων επιχειρηματικών μοντέλων, όπως το ηλεκτρονικό εμπόριο. Παράλληλα, τα τελωνεία πρέπει να προσπαθούν πάντα να διασφαλίζουν ότι το νόμιμο εμπόριο διευκολύνεται, διότι το διεθνές εμπόριο είναι καίριας σημασίας για την επιτυχία της ΕΕ. Επιπλέον, οι εντατικές προετοιμασίες που απαιτούνται για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την τελωνειακή ένωση της ΕΕ στο τέλος της μεταβατικής περιόδου έχουν αυξήσει σημαντικά τον φόρτο εργασίας των τελωνειακών αρχών της ΕΕ. Υπό αυτές τις συνθήκες, εάν δεν αναληφθεί δράση για την ενίσχυση της δραστηριότητας των εθνικών τελωνειακών αρχών σε ολόκληρη την ΕΕ, ενέχονται σημαντικοί κίνδυνοι απωλειών εσόδων για τον προϋπολογισμό της ΕΕ, απειλών για την ασφάλεια και την προστασία των πολιτών της ΕΕ, καθώς και υπερβολικών επιβαρύνσεων στο νόμιμο εμπόριο.

Έχοντας επίγνωση της κατάστασης αυτής, η πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κ. Ursula von der Leyen δήλωσε στις πολιτικές κατευθύνσεις της για τη θητεία της νέας Επιτροπής, οι οποίες δημοσιεύτηκαν στις 16 Ιουλίου 2019² ότι «[ή]ρθε η ώρα να αναβαθμίσουμε την τελωνειακή ένωση, εφοδιάζοντάς τη με ένα ισχυρότερο πλαίσιο που θα μας δώσει τη δυνατότητα να προστατεύουμε καλύτερα τους πολίτες μας και την ενιαία αγορά μας». Ανέφερε ότι η Επιτροπή θα προτείνει «μια ολοκληρωμένη ευρωπαϊκή προσέγγιση με στόχο την ενίσχυση της διαχείρισης των τελωνειακών κινδύνων και την υποστήριξη αποτελεσματικών ελέγχων από τα κράτη μέλη».

¹ Για παράδειγμα, υπολογίστηκε ότι οι δυνητικές απώλειες σε τελωνειακούς δασμούς και ΦΠΑ εξαιτίας της δήλωσης δασμολογητέας αξίας χαμηλότερης από την πραγματική στις εισαγωγές κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων και ειδών υπόδησης από την Κίνα σε ένα κράτος μέλος ανέρχονταν σε σχεδόν 5,2 δισ. EUR για την περίοδο 2013-2016. Βλέπε την έκθεση αριθ. 19 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου του 2017: «Διαδικασίες εισαγωγής: οι αδυναμίες του νομικού πλαισίου και η αναποτελεσματική εφαρμογή έχουν αντίκτυπο στα οικονομικά συμφέροντα της ΕΕ».

² https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/political-guidelines-next-commission_el.pdf

Στην παρούσα ανακοίνωση καθορίζεται ένα σχέδιο δράσης για τη μετατροπή των πολιτικών κατευθύνσεων της προέδρου κ. von der Leyen σε απτά οφέλη για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και την κοινωνία της Ευρώπης.

Η σημαντική επίδραση της πανδημίας COVID-19 ανέδειξε περισσότερο από ποτέ άλλοτε στο παρελθόν τη σημασία της διασφάλισης της έξυπνης διαχείρισης της τελωνειακής ένωσης της ΕΕ. Οι τελωνειακές υπηρεσίες της Επιτροπής αντέδρασαν άμεσα στην κρίση, με τη θέσπιση νομοθεσίας, την έκδοση κατευθυντήριων γραμμών και την ενεργό στήριξη των κρατών μελών και των επιχειρήσεων, ιδίως για την εξασφάλιση ευελιξίας σε σχέση με τις υποχρεώσεις τελωνειακών οφειλών, για τη διευκόλυνση του ταχέως και άμεσου εκτελωνισμού ιατρικού εξοπλισμού και μέσω ατομικής προστασίας, καθώς και για την αποτροπή της εισόδου παραποιημένου ή μη ασφαλούς εξοπλισμού στην ΕΕ. Η αντίδραση αυτή αναμένεται να διευκολύνει τις τελωνειακές επιχειρήσεις σε περίπτωση γενικευμένης επανεμφάνισης κρουσμάτων COVID-19. Ωστόσο, από την κρίση κατέστη σαφές ότι είναι πλέον ζωτικής σημασίας να διερευνηθούν όλοι οι τρόποι με τους οποίους θα διασφαλιστεί ότι η τελωνειακή ένωση και οι τελωνειακές αρχές των κρατών μελών λειτουργούν με μέγιστη αποτελεσματικότητα, διατηρούν την ευελιξία και την ανθεκτικότητά τους σε περιόδους κρίσης και προλαμβάνουν καλύτερα τα προβλήματα. Αυτό συνεπάγεται, πρωτίστως, την απόδοση νέας έμφασης στη διασφάλιση μεγαλύτερης διαθεσιμότητας και χρήσης δεδομένων και ανάλυσης δεδομένων για τελωνειακούς σκοπούς, καθώς και στην ανάπτυξη ενός κατάλληλου συνόλου κοινών εργαλείων διερεύνησης προοπτικών και διαχείρισης κρίσεων.

Για ορισμένες από τις προτεινόμενες δράσεις θα απαιτηθεί από τα κράτη μέλη να διαθέσουν τους κατάλληλους πόρους σε εθνικό επίπεδο και να στηρίξουν τη χρηματοδότηση σε επίπεδο ΕΕ για το νέο πρόγραμμα «Τελωνεία» της ΕΕ και το νέο χρηματοδοτικό μέσο για τον τελωνειακό εξοπλισμό που έχουν ήδη προταθεί. Στην περίπτωση της χρηματοδότησης από την ΕΕ, τα ποσά που διακυβεύονται είναι μικρά³, αλλά οι δυνατότητες είναι σημαντικές, καθώς οι τελωνειακοί δασμοί και μόνο αντιστοιχούν στο 14 % των συνολικών εσόδων του προϋπολογισμού της ΕΕ (χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι αλυσιδωτές επιπτώσεις στα έσοδα των κρατών μελών από τον ΦΠΑ). Περίπου το 85 % της προτεινόμενης χρηματοδότησης για το νέο πρόγραμμα «Τελωνεία» της ΕΕ θα διατεθεί για τη λειτουργία, τη συντήρηση και την ανάπτυξη των τελωνειακών ηλεκτρονικών συστημάτων που παρέχουν την ομοιόμορφη και συνεκτική δομή για την ομαλή λειτουργία της τελωνειακής ένωσης και την προστασία της ενιαίας αγοράς και των πολιτών της ΕΕ.

II. Πλαίσιο

Τελωνειακή ένωση της ΕΕ σημαίνει ότι τα κράτη μέλη της ΕΕ εφαρμόζουν κοινό σύστημα τελωνειακών δασμών στις εισαγωγές εμπορευμάτων από χώρες εκτός του τελωνειακού εδάφους της ΕΕ και ότι δεν υπάρχουν τελωνειακοί δασμοί ούτε διεξάγονται τελωνειακοί έλεγχοι στα σύνορα μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ. Η ΕΕ είναι μέλος του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, ασκεί κοινή εμπορική πολιτική και ενεργεί ως ενιαίος εμπορικός συνασπισμός κατά την κατάρτιση διεθνών εμπορικών συμφωνιών. Οι τελωνειακές αρχές των κρατών μελών εποπτεύουν όλα τα εμπορεύματα που εισέρχονται στο τελωνειακό έδαφος της ΕΕ ή εξέρχονται από αυτό, ανεξάρτητα από τον τρόπο εισόδου ή εξόδου τους.

³ Το προτεινόμενο ποσό είναι μικρότερο του ενός δισ. EUR, καταναμημένο σε 7 έτη.

Από το 2016 εφαρμόζεται εκσυγχρονισμένο νομικό πλαίσιο τελωνειακών κανόνων και καθεστώτων, ενώ οι εργασίες για την αναβάθμιση και ανάπτυξη ηλεκτρονικών συστημάτων, τα οποία έχουν σχεδιαστεί με σκοπό την εδραίωση της τελωνειακής ένωσης ως ενός σύγχρονου, διασυνδεδεμένου και πλήρως απαλλαγμένου από το χαρτί περιβάλλοντος, αναμένεται να ολοκληρωθούν σε όλη την ΕΕ το αργότερο πριν από το τέλος του 2025.

Οι τελωνειακές αρχές διαθέτουν σήμερα ένα τεράστιο φάσμα αρμοδιοτήτων εποπτείας και ελέγχου όσον αφορά τα εμπορεύματα που εισάγονται στο τελωνειακό έδαφος της ΕΕ. Δεν εισπράττουν μόνο τελωνειακούς δασμούς και ΦΠΑ για τα εισαγόμενα εμπορεύματα —καθώς και ειδικούς φόρους κατανάλωσης, κατά περίπτωση— αλλά ελέγχουν επίσης τα συγκεκριμένα εμπορεύματα για πολλούς μη χρηματοοικονομικούς σκοπούς, π.χ., προκειμένου να βεβαιωθούν ότι πληρούν τις απαιτήσεις της ΕΕ για τη συμμόρφωση των προϊόντων⁴, τα πρότυπα και τους κανόνες για τα τρόφιμα, την υγεία και το περιβάλλον, και πολλά άλλα.

Οι τελωνειακές αρχές ελέγχουν επίσης τη συμμόρφωση των εισαγόμενων εμπορευμάτων με τους κανόνες για την προστασία των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, ελέγχουν τις εισαγωγές προδρόμων ουσιών για την πρόληψη της παράνομης εκτροπής τους προς την παρασκευή ναρκωτικών, ελέγχουν το εμπόριο πολιτιστικών αγαθών, το εμπόριο άγριων ειδών και τις μεταφορές αποβλήτων με σκοπό την πρόληψη της παράνομης εξαγωγής και εισαγωγής, και επιβάλλουν τους κανόνες για την είσοδο παράνομων ταμειακών ροών στην ΕΕ ή την έξοδό τους από αυτή στο πλαίσιο της νομοθεσίας της ΕΕ για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Συνεργάζονται στον τομέα της καταπολέμησης της απάτης, της τρομοκρατίας και του οργανωμένου εγκλήματος από κοινού με τις αρχές επιβολής του νόμου, τις διοικητικές υπηρεσίες και τους οργανισμούς που είναι αρμόδιοι για την ασφάλεια των συνόρων και την εσωτερική ασφάλεια. Επιπλέον, οι τελωνειακές αρχές είναι αρμόδιες για τη διαχείριση και την επιβολή αυξανόμενου αριθμού προτιμησιακών εμπορικών συμφωνιών μεταξύ της ΕΕ και άλλων χωρών.

Η εσωτερική αγορά της ΕΕ, η οποία δημιούργησε έναν χώρο χωρίς εσωτερικά σύνορα για την κυκλοφορία των εμπορευμάτων, ανέδειξε περισσότερο από ποτέ άλλοτε τη σημασία της διασφάλισης της ομοιόμορφης εφαρμογής των κανόνων στα εξωτερικά σύνορα όσον αφορά τα εμπορεύματα που μπορούν να κυκλοφορούν ελεύθερα αμέσως μετά την είσοδό τους στο τελωνειακό έδαφος. Τα τελωνεία πρέπει να εξισορροπούν τους ελέγχους αυτούς με τη διευκόλυνση του διεθνούς εμπορίου και των παγκόσμιων αλυσίδων εφοδιασμού· τις τελευταίες δεκαετίες, οι εξαγωγές προς τον υπόλοιπο κόσμο αποτελούν ολοένα σημαντικότερη πηγή επιχειρηματικών δραστηριοτήτων για τις ευρωπαϊκές εταιρείες και θέσεων εργασίας για τους Ευρωπαίους⁵, ενώ το 80 % των εισαγωγών της ΕΕ παρέχουν τις πρώτες ύλες για τις δραστηριότητες παραγωγής της ΕΕ. Η νέα νομοθεσία για την ανάληψη δράσης σε επίπεδο ΕΕ σε τομείς άλλους από την τελωνειακή πολιτική συνεπάγεται συχνά νέες αρμοδιότητες στα τελωνεία και αυτό αναμένεται να συνεχιστεί. Για παράδειγμα, τα τελωνεία βρίσκονται ήδη αντιμέτωπα με αιτήματα σχετικά με τη συλλογή δεδομένων και την κοινή χρήση τους με άλλες αρχές. Κάθε φορά που επιβάλλονται νέες αρμοδιότητες στα τελωνεία, πρέπει να αναπτυχθεί και να αποτελέσει αντικείμενο διαχείρισης ένα νέο ηλεκτρονικό σύστημα, το οποίο συνεπάγεται πρόσθετο

⁴ Η συμμόρφωση των προϊόντων δεν καλύπτει μόνο τη νομοθεσία εναρμόνισης για τα προϊόντα, αλλά και άλλες απαιτήσεις όπως η ασφάλεια των προϊόντων και η προσβασιμότητα για άτομα με αναπηρία.

⁵ Από το 2000 ο μέσος όρος εξαγωγών εκτός της ΕΕ αυξήθηκε κατά 6 % ετησίως σε αξία και κατά 3 % σε όγκο· από το 2010 ο αριθμός των εξαγόμενων ειδών προς τρίτες χώρες αυξήθηκε κατά 12 % σε ετήσια βάση.

χρηματοδοτικό κόστος και κόστος σε ανθρώπινους πόρους για την Επιτροπή και τις τελωνειακές αρχές των κρατών μελών.

Στο πλαίσιο αυτό, το 2018 η Επιτροπή ξεκίνησε μια διαδικασία που αποσκοπεί στην παροχή συνδρομής στους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής ώστε να διασφαλιστεί η διατήρηση της αποτελεσματικότητας των τελωνείων της ΕΕ σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα. Το εν λόγω καινοτόμο έργο διερεύνησης προοπτικών με τίτλο «Το μέλλον των τελωνείων στην ΕΕ το 2040»⁶ διαλαμβάνει τη διαμόρφωση μιας κοινής και στρατηγικής αντίληψης μεταξύ των βασικών ενδιαφερόμενων μερών όσον αφορά τους τρόπους αντιμετώπισης των υφιστάμενων και των μελλοντικών προκλήσεων για τα τελωνεία και τη δημιουργία ενός οράματος για τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να λειτουργούν τα τελωνεία της ΕΕ το 2040.

Από το αποτέλεσμα της συγκεκριμένης διερεύνησης προοπτικών διαμορφώθηκε μια εικόνα της τελωνειακής ένωσης της ΕΕ στο μέλλον, στο πλαίσιο της οποίας οι τελωνειακές αρχές λειτουργούν με πλήρως ολοκληρωμένο τρόπο για τους ακόλουθους σκοπούς:

- προστασία της κοινωνίας, του περιβάλλοντος και της οικονομίας της ΕΕ μέσω της αποτελεσματικής διευκόλυνσης του νόμιμου εμπορίου και της έξυπνης, βάσει κινδύνων, εποπτείας των αλυσίδων εφοδιασμού·
- προορατικότητα, απρόσκοπτη συνεργασία με τους ενδιαφερομένους, προσήλωση στην καινοτομία και τη βιωσιμότητα· λειτουργία ως σημείο αναφοράς για τα τελωνεία παγκοσμίως·
- προβολή της λειτουργίας της τελωνειακής ένωσης ως ενιαίου συνόλου.

Για την πραγμάτωση του οράματος αυτού, οι συμμετέχοντες υπογράμμισαν διάφορα βήματα, όπως τα εξής: ενίσχυση της εξόρυξης δεδομένων και καλύτερη χρήση των πόρων δεδομένων· μεγαλύτερη διαλειτουργικότητα μεταξύ των τελωνειακών και άλλων συστημάτων πληροφοριών για τα σύνορα· ισχυρότερη διακυβέρνηση της τελωνειακής ένωσης· εφαρμογή καλύτερου συστήματος για την κατάρτιση των τελωνειακών υπαλλήλων· και βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ της ΕΕ και άλλων χωρών σε πολυμερές και διμερές επίπεδο.

III. Μελλοντική πορεία

Σύμφωνα με τις προσπάθειες της Επιτροπής για τη βελτίωση της νομοθεσίας, η διερεύνηση προοπτικών προσέφερε αξία στην Επιτροπή τόσο μέσω του οράματος που προέβλεπε για το μέλλον των τελωνείων της ΕΕ όσο και μέσω της ενίσχυσης των σημαντικών δεσμών με την ευρεία κοινότητα των ενδιαφερόμενων μερών. Η Επιτροπή προτείνει επί του παρόντος μια σειρά δράσεων που πρέπει να αναληφθούν κατά την περίοδο της θητείας της για τη μετάβαση της τελωνειακής ένωσης στο επόμενο επίπεδο, προκειμένου να ληφθούν υπόψη τα αποτελέσματα της διαδικασίας διερεύνησης των προοπτικών στις διαβουλεύσεις με τα κράτη μέλη της ΕΕ και τους ενδιαφερομένους⁷, καθώς και η ανάγκη εξαγωγής ορισμένων συμπερασμάτων από την πρόσφατη πανδημία COVID-19 για τελωνειακούς σκοπούς. Ως πρώτο βήμα για την επίτευξη του οράματος που διαμορφώθηκε κατά τη διαδικασία διερεύνησης των προοπτικών, οι δράσεις επικεντρώνονται ιδίως στην εξασφάλιση μεγαλύτερης διαθεσιμότητας και χρήσης δεδομένων και ανάλυσης δεδομένων για τελωνειακούς

⁶ <https://blogs.ec.europa.eu/eupolicylab/?s=future+of+customs>

⁷ <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12305-Action-Plan-on-the-Customs-Union>

σκοπούς, καθώς και στην έξυπνη, βάσει κινδύνων, εποπτεία των αλυσίδων εφοδιασμού. Οι δράσεις κατατάσσονται σε τέσσερις κατηγορίες ως εξής:

α) Η διαχείριση κινδύνων είναι καθοριστικής σημασίας για τους τελωνειακούς ελέγχους, αφενός, δεδομένων των σημαντικών ποσοτήτων εμπορευμάτων που εισέρχονται στο τελωνειακό έδαφος και εξέρχονται από αυτό, τις οποίες οι τελωνειακές αρχές δεν μπορούν να εξετάζουν πάντα σε μεμονωμένη βάση, και, αφετέρου, δεδομένης της ανάγκης διευκόλυνσης του νόμιμου εμπορίου. Οι τελωνειακές αρχές ασκούν ήδη διαχείριση κινδύνων βάσει ενός κοινού πλαισίου διαχείρισης κινδύνων σε επίπεδο ΕΕ, το οποίο περιλαμβάνει κοινά κριτήρια⁸ και πρότυπα κινδύνων, καθώς και μέτρα για την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τους κινδύνους και τη διενέργεια ηλεκτρονικής ανάλυσης κινδύνων. Η κεντρική αρχή διαρθρώνεται γύρω από δύο γραμμές άμυνας: i) εκ των προτέρων αξιολόγηση και ii) έλεγχος όταν και όπου απαιτείται, πριν ή μετά την παράδοση των εμπορευμάτων στο τελωνειακό έδαφος της ΕΕ. Ωστόσο, εκφράζονται ανησυχίες ότι το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων δεν εφαρμόζεται κατά τον ίδιο τρόπο σε όλα τα κράτη μέλη. Επιπλέον, τα συστήματα αξιολόγησης κινδύνων των κρατών μελών δεν μπορούν να περιλαμβάνουν σημαντικές πληροφορίες, είτε επειδή οι πληροφορίες δεν συλλέγονται ή δεν ανταλλάσσονται μεταξύ των κρατών μελών είτε επειδή τα κράτη μέλη δεν διαθέτουν συγκριτικά στοιχεία σε επίπεδο Ένωσης τα οποία θα τους επέτρεπαν να ερμηνεύσουν τα δικά τους εθνικά στοιχεία. Απαιτείται ανάλυση δεδομένων σε επίπεδο ΕΕ για την καλύτερη και εκτενέστερη χρήση δεδομένων από όλες τις πηγές, μεταξύ άλλων μέσω της διεθνούς τελωνειακής συνεργασίας, καθώς και για τη διευκόλυνση των διασυνδέσεων στο πλαίσιο της διαχείρισης κινδύνων, των τελωνειακών ελέγχων και των δράσεων για την καταπολέμηση της απάτης.

β) Διαχείριση του ηλεκτρονικού εμπορίου. Το ηλεκτρονικό εμπόριο πρέπει να είναι ευπρόσδεκτο λόγω των οφελών που αποφέρει για τις επιχειρήσεις, ιδίως τις ΜΜΕ, και τους καταναλωτές, ενώ η διευκόλυνση της δραστηριότητας αυτής αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο της στρατηγικής για την ψηφιακή ενιαία αγορά. Ωστόσο, οι φορολογικές και οι τελωνειακές αρχές αντιμετωπίζουν σοβαρές δυσκολίες ως προς τη διασφάλιση της φορολογικής και τελωνειακής συμμόρφωσης των εμπορευμάτων που αγοράζονται μέσω του διαδικτύου. Οι τελωνειακές αρχές υπέχουν επιπλέον την υποχρέωση ελέγχου των εμπορευμάτων για το ευρύ φάσμα των μη χρηματοοικονομικών σκοπών που έχουν ήδη αναφερθεί, συμπεριλαμβανομένων της ασφάλειας, της προστασίας, των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας και άλλων προτύπων της ΕΕ. Η δέσμη μέτρων ΦΠΑ για το ηλεκτρονικό εμπόριο⁹, η οποία εγκρίθηκε στις 5 Δεκεμβρίου 2017 και θα τεθεί σε εφαρμογή από την 1η Ιουλίου 2021, αποσκοπεί στην καταπολέμηση της απάτης στον τομέα του ΦΠΑ και στην εξασφάλιση ισότιμων όρων ανταγωνισμού για τις επιχειρήσεις της ΕΕ, με τη διευκόλυνση παράλληλα του διασυνοριακού εμπορίου. Η τελωνειακή νομοθεσία και τα συστήματα ΤΠ βρίσκονται επί του παρόντος στο στάδιο της προσαρμογής ώστε να ανταποκρίνονται σε αυτούς τους νέους κανόνες για τον ΦΠΑ. Οι νέες υποχρεώσεις υποβολής στοιχείων που θα ισχύουν στον τομέα των ταχυδρομικών μεταφορών από τις 15 Μαρτίου 2021 θα συμβάλουν στην εγγύηση της ασφάλειας και της προστασίας των εισαγωγών που υλοποιούνται μέσω του

⁸ Προσβάσιμα μόνο στους εμπειρογνώμονες που ειδικεύονται στη διαχείριση κινδύνων στα κράτη μέλη.

⁹ https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/vat/modernising-vat-cross-border-ecommerce_en

ηλεκτρονικού εμπορίου. Ωστόσο, απαιτείται η ανάληψη πρόσθετων δράσεων, συμπεριλαμβανομένης της διεθνούς συνεργασίας, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα τελωνεία μπορούν να ελέγχουν τις εν λόγω εισαγωγές με αποτελεσματικό τρόπο.

γ) Προώθηση της συμμόρφωσης. Η ενίσχυση και η διευκόλυνση της συμμόρφωσης είναι ζωτικής σημασίας για την απελευθέρωση τελωνειακών πόρων προκειμένου να εστιάσουν στις ύποπτες διακινήσεις εμπορευμάτων. Υπάρχει ήδη και χρησιμοποιείται ευρέως ένα καθεστώς για την παροχή οφελών σε έμπιστους εμπόρους, ως αντάλλαγμα για τη συμμόρφωσή τους με τα κριτήρια που καθορίζονται στην τελωνειακή νομοθεσία της ΕΕ, αλλά πρέπει να βελτιωθεί η διαχείρισή του για την πρόληψη καταχρήσεων. Παράλληλα, πρέπει να συνεχιστούν οι προσπάθειες για τη διευκόλυνση των συμμορφούμενων εμπόρων χαμηλού κινδύνου, ιδίως με τη διασφάλιση ότι είναι πρακτικά λειτουργικές οι απλουστεύσεις των τελωνειακών καθεστώτων που προβλέπονται στην τελωνειακή νομοθεσία. Ένα ακόμη στοιχείο συμμόρφωσης αποτελεί η συνέχιση των προσπαθειών για την ανάπτυξη συνεργασίας με βασικούς διεθνείς εταίρους, τόσο σε διμερές όσο και σε πολυμερές επίπεδο, με την παρακολούθηση παράλληλα της εφαρμογής των υφιστάμενων προτιμησιακών ρυθμίσεων που έχει συμφωνήσει η ΕΕ με τρίτες χώρες και με την επιβολή των κανόνων τους.

δ) Λειτουργία των τελωνειακών αρχών ως ενιαίου συνόλου. Μολονότι τα κράτη μέλη συνεργάζονται ήδη μεταξύ τους σε πολλούς τομείς, πρέπει να διασφαλιστεί ευρύτερη και μεγαλύτερη επιχειρησιακή συνεργασία μεταξύ των τελωνειακών αρχών σε θεματική ή γεωγραφική βάση προκειμένου να διασφαλιστεί η υλοποίηση των βασικών προτεραιοτήτων των τελωνείων. Επιπλέον, πρέπει να βελτιωθεί η συνεργασία μεταξύ των τελωνειακών αρχών και άλλων εθνικών αρχών, ενώ η ΕΕ πρέπει να λειτουργεί επίσης ως ενιαίο σύνολο σε θέματα που αφορούν τα τελωνεία σε διεθνές επίπεδο. Είναι απαραίτητο να αντιμετωπιστούν οι ανισοροπίες μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά τους τελωνειακούς ελέγχους, ιδίως μέσω της λήψης μέριμνας ώστε όλα τα κράτη μέλη να διαθέτουν επαρκείς, καταρτισμένους ανθρώπινους πόρους, καθώς και σύγχρονο και αξιόπιστο εξοπλισμό τελωνειακών ελέγχων. Η ισοδυναμία των αποτελεσμάτων κατά τη διενέργεια των ελέγχων στα εξωτερικά σύνορα πρέπει να διασφαλίζεται επίσης με την ακριβή μέτρηση των επιδόσεων των τελωνειακών δραστηριοτήτων και καθηκόντων. Πάνω απ' όλα, είναι απαραίτητο να εξεταστούν ουσιαστικότερα ζητήματα, για παράδειγμα ο τρόπος αντιμετώπισης κρίσεων όπως η πρόσφατη πανδημία COVID-19· ο τρόπος διαχείρισης του κόστους των ηλεκτρονικών τελωνειακών συστημάτων· ο τρόπος διασφάλισης επάρκειας και καταλληλότητας των εργαλείων, της κατάρτισης και των μεθόδων, καθώς και των οργανωτικών δομών, στον τομέα των τελωνείων· και ο τρόπος εξασφάλισης της προβολής του ρόλου των τελωνείων στην κοινωνία και της προσέλκυσης ταλαντούχων ατόμων που έχουν διάθεση να εργαστούν για τα τελωνεία.

Στο πλαίσιο αυτών των τεσσάρων ζητημάτων, η Επιτροπή ανακοινώνει διάφορες δράσεις στο κεφάλαιο που ακολουθεί. Οι προκαταρκτικές εργασίες σχετικά με ορισμένες δράσεις έχουν ήδη ξεκινήσει, αλλά οι δράσεις αξίζει να αναφερθούν λόγω της σημασίας που έχουν για το σχέδιο μετάβασης της τελωνειακής ένωσης στο επόμενο στάδιο. Η Επιτροπή θα υποστηρίξει την υλοποίηση των εν λόγω δράσεων για τη μετάβαση της τελωνειακής ένωσης στο επόμενο στάδιο μέσω των προγραμμάτων τεχνικής υποστήριξης που εφαρμόζει. Οι ενέργειες που ανακοινώνονται κατωτέρω δεν αποκλείουν την πιθανότητα να απαιτείται η εφαρμογή πρόσθετων πολιτικών της ΕΕ από τα τελωνεία στα σύνορα της ΕΕ, με την επιφύλαξη της διαθεσιμότητας ανθρώπινων και χρηματοδοτικών

πόρων, της αξιολόγησης της πολιτικής και του αντικτύπου των ΤΠ, καθώς και με την επιφύλαξη του κατάλληλου σχεδιασμού.

IV. Δράσεις

α) Αποτελεσματικότερη διαχείριση των τελωνειακών κινδύνων ώστε να είναι δυνατή η διεξαγωγή αποτελεσματικότερων ελέγχων

1) Ενωσιακές κοινές ικανότητες ανάλυσης (JAC)

Από τις συζητήσεις σχετικά με τους τελωνειακούς ελέγχους έχει καταστεί σαφές ότι οι τελωνειακές αρχές θα επωφεληθούν σε μεγάλο βαθμό —για ευρύ φάσμα τελωνειακών σκοπών— από μεγαλύτερη ποσότητα δεδομένων και εκτενέστερη ανάλυση δεδομένων. Η βελτίωση της ανάλυσης δεδομένων θα μπορούσε να συμβάλει στη διαχείριση των κινδύνων, στις διαδικασίες εκτελωνισμού και εκ των υστέρων ελέγχων, καθώς και στις δράσεις για την καταπολέμηση της απάτης. Σε πιο μακροπρόθεσμο ορίζοντα, η παρακολούθηση των τάσεων και των συνήθων πρακτικών μέσω της ανάλυσης δεδομένων θα μπορούσε, για παράδειγμα, να βοηθήσει την Επιτροπή και τις τελωνειακές αρχές να εντοπίζουν ελλείψεις και τρωτά σημεία και να λαμβάνουν αποφάσεις πολιτικής με πιο τεκμηριωμένο τρόπο.

Υπάρχει πληθώρα δεδομένων σε ευρύ φάσμα βάσεων δεδομένων και πλατφορμών δεδομένων της ΕΕ και των κρατών μελών που χρησιμοποιούνται ήδη, έως κάποιον βαθμό, για τους σκοπούς διαχείρισης των κινδύνων, ενώ περισσότερα δεδομένα για την εκτέλεση εργασιών σε επίπεδο ΕΕ καθίστανται πλέον διαθέσιμα καθώς παρέχεται η δυνατότητα χρήσης και αναβάθμισης νέων ηλεκτρονικών συστημάτων του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα (στο εξής: ΕΤΚ) μέσω του διαδικτύου. Ωστόσο, αυτή η πληθώρα δεδομένων δεν αποτέλεσε ποτέ αντικείμενο κατάλληλης διασύνδεσης ή επαρκούς αξιοποίησης, και η πρόσβαση των τελωνειακών αρχών και της Επιτροπής στα εν λόγω δεδομένα πρέπει να βελτιωθεί, μεταξύ άλλων και για τους σκοπούς καταπολέμησης της απάτης.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή προτείνει την έναρξη μιας πρωτοβουλίας της ΕΕ με τίτλο «Κοινές ικανότητες ανάλυσης» στο πλαίσιο των δικών της υπηρεσιών, η οποία θα αποσκοπεί στη διευκόλυνση της συλλογής δεδομένων και της καλύτερης χρήσης των δεδομένων που προέρχονται από τελωνειακές και μη τελωνειακές πηγές, καθώς και στην παροχή εργαλείων για τη βελτίωση της ανταλλαγής και της διασύνδεσης των δεδομένων. Οι εργασίες θα πραγματοποιηθούν σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη, και τα σχετικά αποτελέσματα θα τους κοινοποιηθούν και θα συμπληρώσουν τις πληροφορίες και τα εργαλεία που διαθέτουν τα κράτη μέλη. Η ανάλυση δεδομένων θα είναι επίσης διαθέσιμη για την ανάληψη δράσεων καταπολέμησης της απάτης και επιβολής, μεταξύ άλλων και για σκοπούς σχετικούς με την πρόληψη της απώλειας των παραδοσιακών ιδίων πόρων (ΠΗΠ).

Σημείο αφετηρίας για την πρωτοβουλία κοινής ανάλυσης θα αποτελέσει η βελτίωση της διαχείρισης κινδύνων και, σύμφωνα με την ισχύουσα στρατηγική διαχείρισης κινδύνων, θα δώσει πρωτίστως προτεραιότητα στη διασφάλιση της καλύτερης προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης και στη μεγαλύτερη ασφάλεια και προστασία της ΕΕ και των πολιτών της. Τα αποτελέσματα θα βοηθήσουν τις τελωνειακές αρχές στον εντοπισμό επικίνδυνων εμπορικών ροών, μεταξύ άλλων και σε καταστάσεις κρίσης. Κατά συνέπεια, θα είναι σε θέση να διενεργούν περισσότερο εστιασμένους, αποτελεσματικούς και οικονομικά αποδοτικούς ελέγχους και να κάνουν βέλτιστη χρήση των περιορισμένων πόρων, εξέλιξη που θα πρέπει να αντικατοπτρίζεται στην επίτευξη

καλύτερων αποτελεσμάτων βάσει των δεικτών επιδόσεων της τελωνειακής ένωσης (βλέπε κατωτέρω).

Σε αυτό το πλαίσιο, οι εργασίες θα επικεντρωθούν αρχικά στην αξιοποίηση δεδομένων που είναι ήδη διαθέσιμα στην τελωνειακή βάση δεδομένων «Επιτήρηση» της ΕΕ όσον αφορά τα δεδομένα σχετικά με τις εισαγωγές και τις εξαγωγές, με σκοπό την ανάλυση των εμπορικών ροών. Η ανάλυση των δεδομένων επιτήρησης θα συμβάλει επίσης στη διασφάλιση της ορθής και ομοιόμορφης εφαρμογής του ενωσιακού δασμολογίου στα συστήματα εκτελωνισμού των κρατών μελών.

Το νέο ηλεκτρονικό τελωνειακό σύστημα ελέγχου εισαγωγών (στο εξής: ICS2), το οποίο εφαρμόζεται επί του παρόντος σε τρεις φάσεις κατά την περίοδο μεταξύ του 2021 και του 2024 και έχει ως στόχο τον εντοπισμό απειλών κατά της ασφάλειας και της προστασίας πριν από την άφιξη των εισαγωγών στην ΕΕ, θα παρέχει περαιτέρω δεδομένα και ικανότητες για τους σκοπούς της ανάλυσης δεδομένων. Το 2020 θα ξεκινήσουν πιλοτικές εργασίες για τη διερεύνηση των εν λόγω κοινών ικανοτήτων ανάλυσης του ICS2 και τον Δεκέμβριο του 2020 η ομάδα τελωνειακής πολιτικής θα κληθεί να εγκρίνει το εργαλείο ανάλυσης για το ICS2.

Σε μεταγενέστερο χρόνο, και σε συνάρτηση με τη διαθεσιμότητα πόρων, οι υπηρεσίες της Επιτροπής θα διευρύνουν το πεδίο των εργασιών τους στο πλαίσιο της ανάλυσης δεδομένων, εξετάζοντας εάν και με ποιον τρόπο η ανάλυση των κοινών ικανοτήτων ανάλυσης θα μπορούσε να συμπληρωθεί με δεδομένα που προέρχονται από πρόσθετες πηγές. Η διαδικασία αυτή θα μπορούσε να περιλαμβάνει τον συνδυασμό δεδομένων από το τελωνειακό σύστημα «Επιτήρηση» με δεδομένα τα οποία αφορούν προσβολές δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας (ΔΔΙ) που περιέχονται στο σύστημα COPIS κατά της απομίμησης/παραποίησης και της πειρατείας, τη χρήση δεδομένων που περιλαμβάνονται στο σύστημα πληροφοριών κατά της απάτης (AFIS) και την αξιοποίηση νέων πηγών δεδομένων που περιλαμβάνουν δεδομένα τα οποία θα μπορούσαν να συλλέγονται στο πλαίσιο πολλών από τις δράσεις που περιγράφονται στη συνέχεια της παρούσας ανακοίνωσης (δεδομένα σχετικά με την καταβολή του ΦΠΑ, διαδικτυακές πλατφόρμες, επιδόσεις της τελωνειακής ένωσης, ηλεκτρονικά συστήματα του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα κ.λπ.). Με την πάροδο του χρόνου, και εφόσον αυτό είναι εφικτό, η ανάλυση των κοινών ικανοτήτων ανάλυσης θα μπορούσε να συμπεριλάβει επίσης την τεχνητή νοημοσύνη / εκμάθηση μηχανών.

Θα αναπτυχθούν κατάλληλες λύσεις διακυβέρνησης για τα αποτελέσματα της ανάλυσης, ενώ θα ληφθούν επίσης υπόψη ζητήματα σχετικά με την προστασία των δεδομένων και ζητήματα απορρήτου. Σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα, εάν είναι απαραίτητο και με την επιφύλαξη της διενέργειας εκτίμησης επιπτώσεων, θα μπορούσε να αναπτυχθεί μια αρχιτεκτονική της ΕΕ για την αποθήκευση και τη διαχείριση δεδομένων στο πλαίσιο των υφιστάμενων δομών ή ενός νέου οργανισμού που θα πρέπει να δημιουργηθεί (βλέπε επίσης κατωτέρω).

Δράση: 2020-2024:

- **Από το 2020 και μετά:** Επί του παρόντος βρίσκονται σε εξέλιξη οι εργασίες για την ανάπτυξη εργαλείων στο πλαίσιο του ηλεκτρονικού συστήματος «Επιτήρηση» της ΕΕ, ώστε να είναι δυνατή η αξιοποίηση του ολοκληρωμένου συνόλου δεδομένων του σχετικά με τις εισαγωγές και τις εξαγωγές με στόχο την εξαγωγή τάσεων που έχουν αντίκτυπο στα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης. Όσον αφορά το σύστημα ICS2, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εγκρίνουν το προτεινόμενο εργαλείο ανάλυσης ICS2 τον Δεκέμβριο.
- **Από το τέλος του 2021,** οι υπηρεσίες της Επιτροπής θα χρησιμοποιούν την ανάλυση δεδομένων του συστήματος «Επιτήρηση» για τη στήριξη της ορθής και ομοιόμορφης

εφαρμογής του ενωσιακού δασμολογίου.

- **Έως το τέλος του 2023**, μετά την προγραμματισμένη επέκταση του συνόλου δεδομένων του συστήματος «Επιτήρηση» ώστε να συμπεριλαμβάνονται πρόσθετα στοιχεία δεδομένων, και με την επιφύλαξη της διαθεσιμότητας πόρων, οι υπηρεσίες της Επιτροπής θα διευρύνουν την ανάλυση ώστε να είναι δυνατός ο συνδυασμός δεδομένων από το εν λόγω σύστημα με δεδομένα που περιλαμβάνονται σε άλλα συστήματα και αφορούν, για παράδειγμα, κατασχέσεις προϊόντων παραποίησης/απομίμησης (COPIS), πληροφορίες κατά της απάτης (AFIS), δεδομένα σχετικά με την καταβολή του ΦΠΑ, διαδικτυακές πλατφόρμες, επιδόσεις της τελωνειακής ένωσης, καθώς και με δεδομένα που περιλαμβάνονται στα ηλεκτρονικά συστήματα του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα. Επιπλέον, μετά την ανάπτυξη του εργαλείου ανάλυσης ICS2 και την υλοποίηση των δύο από τις τρεις φάσεις του ICS2, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα ξεκινήσουν τη διαδικασία ανάλυσης των εκ των προτέρων διαβιβαζόμενων δεδομένων προ της φόρτωσης και προ της άφιξης για τους παρόχους ταχυδρομικών υπηρεσιών, του παρόχους υπηρεσιών ταχυμεταφορών και τους αερομεταφορείς φορτίου.
- **Έως το τέλος του 2024**, μετά την υλοποίηση της τελικής φάσης του ICS2, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα διενεργήσουν αναλύσεις των εκ των προτέρων διαβιβαζόμενων δεδομένων προ της φόρτωσης και προ της άφιξης που παρέχουν όλοι οι θαλάσσιοι μεταφορείς, οι οδικοί μεταφορείς και οι αερομεταφορείς, καθώς και οι πάροχοι υπηρεσιών εφοδιαστικής.

2) Αναθεωρημένη στρατηγική διαχείρισης κινδύνων

Η Επιτροπή σχεδιάζει να αναδιαμορφώσει και να ενισχύσει το υφιστάμενο πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων, ώστε να επιτευχθεί μια ακόμη πιο προσαρμοσμένη στις ανάγκες και διαρθρωμένη προσέγγιση για τη διαχείριση των κινδύνων. Οι εργασίες διαχείρισης κινδύνων επικεντρώνονται στην ασφάλεια, την προστασία και τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους. Η Επιτροπή επιθυμεί να ενισχύσει το πλαίσιο αξιοποιώντας τις προτεινόμενες νέες ικανότητες κοινής ανάλυσης. Επιπλέον, επιθυμεί να αναπτύξει μια αξιόπιστη και αποτελεσματική διακυβέρνηση για την αντιμετώπιση των χρηματοοικονομικών κινδύνων στο πλαίσιο της εφαρμογής της απόφασης της Επιτροπής του 2018 για τα κριτήρια χρηματοοικονομικών κινδύνων¹⁰.

Για τους σκοπούς της προστασίας της εσωτερικής αγοράς της ΕΕ και των πολιτών της, η Επιτροπή θα επιδιώξει επίσης να ενισχύσει την υφιστάμενη διαδικασία διαχείρισης κινδύνων σχετικά με το ευρύ φάσμα μη χρηματοοικονομικών κινδύνων για τον έλεγχο των οποίων είναι αρμόδια τα τελωνεία, όπως περιγράφεται ανωτέρω. Στο πλαίσιο αυτό, τα νέα εργαλεία για τη συνεργασία μεταξύ των τελωνείων σε πραγματικό χρόνο, καθώς και για τον εντοπισμό των κινδύνων, τα οποία θα τεθούν σε εφαρμογή στο πλαίσιο του ηλεκτρονικού τελωνειακού συστήματος ελέγχου εισαγωγών (ICS2), θα πρέπει να προσφέρουν σημαντική βοήθεια στις τελωνειακές αρχές για τη διαχείριση των κινδύνων ασφάλειας και προστασίας προ της άφιξης, παρέχοντας στα τελωνεία τη δυνατότητα συνεργασίας σε πραγματικό χρόνο για τη στόχευση των επικίνδυνων αποστολών ακόμη και πριν από τη φόρτωσή τους σε τρίτες χώρες. Πρέπει επίσης να επέλθουν βελτιώσεις στις διαδικασίες για τον εντοπισμό και τη διαχείριση των κινδύνων που ενδέχεται να ανακύπτουν μετά την άφιξη των εμπορευμάτων στο τελωνειακό έδαφος της ΕΕ. Τέλος, στόχος του νέου πλαισίου διαχείρισης κινδύνων θα είναι η ανταπόκρισή του σε νέες προκλήσεις, όπως οι προκλήσεις που εγείρονται λόγω του αυξανόμενου όγκου των εμπορευμάτων ηλεκτρονικού εμπορίου που εισέρχονται στο τελωνειακό έδαφος.

Δράση: 2021

¹⁰ C(2018) 3293 (η πρόσβαση περιορίζεται μόνο στους εμπειρογνώμονες σε θέματα διαχείρισης κινδύνων των κρατών μελών).

- Νέα στρατηγική διαχείρισης κινδύνων υπό τη μορφή ανακοίνωσης της Επιτροπής (για την αξιοποίηση των εργασιών κοινής ανάλυσης, την ανάπτυξη διακυβέρνησης όσον αφορά τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους, την ενίσχυση της διαχείρισης κινδύνων όσον αφορά τους μη χρηματοοικονομικούς κινδύνους και την αντιμετώπιση της ταχείας αύξησης του ηλεκτρονικού εμπορίου), η οποία προβλέπεται να εγκριθεί το **2ο τρίμηνο του 2021 (T2/2021)**.

β) Διαχείριση του ηλεκτρονικού εμπορίου

3) Χρήση δεδομένων ΦΠΑ για τελωνειακούς σκοπούς

Όπως ανακοίνωσε στο σχέδιο δράσης της για δίκαιη και απλή φορολόγηση που στηρίζει τη στρατηγική ανάκαμψης¹¹, η Επιτροπή σκοπεύει να διερευνήσει, αφενός, τη δυνατότητα δημιουργίας, εντός του δικτύου Eurofisc κατά της φοροδιαφυγής¹², ενός ενωσιακού κόμβου φορολογικών πληροφοριών ο οποίος δεν θα εξυπηρετεί μόνο τις αρμόδιες για τον ΦΠΑ διοικήσεις, αλλά και τις τελωνειακές υπηρεσίες και τις υπηρεσίες για την καταπολέμηση της απάτης, και, αφετέρου, τη δυνατότητα παροχής άμεσης σύνδεσης των τελωνείων με το δίκτυο Eurofisc. Μεταξύ των εν λόγω υπηρεσιών πραγματοποιούνται ήδη ορισμένες ανταλλαγές¹³, αλλά πρέπει να εξορθολογιστούν και να διαρθρωθούν μέσω εργαλείου που θα δίνει στις τελωνειακές αρχές άμεση πρόσβαση σε φορολογικές πληροφορίες.

Επιπλέον, η Επιτροπή επιδιώκει να διασφαλίσει ότι τα τελωνεία θα είναι σε θέση να αξιοποιήσουν τις νέες υποχρεώσεις υποβολής στοιχείων σχετικά με τα δεδομένα πληρωμών που πρέπει να επιβληθούν από την 1η Ιανουαρίου 2024 στους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών για σκοπούς ΦΠΑ¹⁴. Με τη χρήση των εν λόγω δεδομένων πληρωμών θα εντοπίζονται οι αποδέκτες των συγκεκριμένων πληρωμών και θα παρέχονται πληροφορίες σχετικά με τα ποσά και τις ημερομηνίες πληρωμών, καθώς και σχετικά με το κράτος μέλος προέλευσης της πληρωμής/του πληρωτή. Η πρόσβαση στα δεδομένα αυτά θα βοηθά τα τελωνεία να ανιχνεύουν τα εμπορεύματα στην πηγή τους και, κατ'επέκταση, να εντοπίζουν ιδίως περιπτώσεις δήλωσης χαμηλότερης από την πραγματική δασμολογητέας αξίας των εισαγόμενων εμπορευμάτων. Η πρόσβαση αυτή θα πρέπει επίσης να εξασφαλίζει μεγαλύτερες συνέργειες μεταξύ των τελωνειακών και των φορολογικών αρχών, οι οποίες θα ενισχύσουν τις προσπάθειες για την καταπολέμηση της απάτης.

Δράσεις: 2020 έως 2024

- Δημιουργία άμεσης πρόσβασης των τελωνείων στον κόμβο φορολογικών πληροφοριών του δικτύου Eurofisc¹⁵ έως το **2022**

¹¹ COM(2020) 312 της 15.7.2020.

¹² Το Eurofisc είναι ένα δίκτυο για την ταχεία ανταλλαγή μεταξύ των κρατών μελών, την επεξεργασία και την ανάλυση στοχευμένων πληροφοριών σχετικά με περιπτώσεις διασυνοριακής φορολογικής απάτης, καθώς και για τον συντονισμό των δράσεων παρακολούθησης.

¹³ Οι ανταλλαγές αυτές πραγματοποιήθηκαν, για παράδειγμα, στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πολυκλαδικής Πλατφόρμας κατά των Εγκληματικών Απειλών (EMPACT). Στο πλαίσιο του εν λόγω σχεδίου, υπήρχε πρακτική και επιχειρησιακή συνεργασία μεταξύ των φορολογικών διοικήσεων της ΕΕ —μέσω του Eurofisc—, των τελωνειακών διοικήσεων, καθώς και του Ευρωπόλ και της OLAF, στο πεδίο του εντοπισμού και της πρόληψης της απάτης στον τομέα του ΦΠΑ.

¹⁴ Οδηγία (ΕΕ) 2020/284 του Συμβουλίου, της 18ης Φεβρουαρίου 2020, (ΕΕ L 62 της 2.3.2020, σ. 7) και κανονισμός (ΕΕ) 2020/283 του Συμβουλίου, της 18ης Φεβρουαρίου 2020, (ΕΕ L 62 της 2.3.2020, σ. 1).

¹⁵ Βλέπε δράση 9 του σχεδίου δράσης για δίκαιη και απλή φορολόγηση που στηρίζει τη στρατηγική ανάκαμψης (υποσημείωση 10 ανωτέρω).

- **Από το 3ο τρίμηνο του 2020** η Επιτροπή θα αξιολογήσει τις πιθανές ρυθμίσεις για τη διασφάλιση της πρόσβασης των τελωνείων στα δεδομένα σχετικά με την καταβολή του ΦΠΑ και, με την επιφύλαξη της αξιολόγησης αυτής, θα προτείνει τελική λύση έως την **1/1/2024**.

4) Επανεξέταση του ρόλου και των υποχρεώσεων των φορέων του ηλεκτρονικού εμπορίου, κυρίως των πλατφορμών

Η δέσμη μέτρων ΦΠΑ για το ηλεκτρονικό εμπόριο, η οποία εγκρίθηκε στις 5 Δεκεμβρίου 2017 και θα τεθεί σε εφαρμογή από την 1η Ιουλίου 2021, καταργεί το ισχύον όριο των 10/22 EUR, κάτω από το οποίο τα εισαγόμενα εμπορεύματα απαλλάσσονται από την καταβολή ΦΠΑ. Αυτό σημαίνει ότι, από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της δέσμης μέτρων, οι τελωνειακές αρχές θα πρέπει να επιβάλλουν ΦΠΑ σε όλα τα εμπορεύματα κατά την άφιξή τους στην ΕΕ, εκτός εάν ο πωλητής έχει εισπράξει ήδη τον ΦΠΑ κατά τον χρόνο της αγοράς βάσει του καθεστώτος υπηρεσίας μίας στάσης για τις εισαγωγές (One-Stop Shop, IOSS). Από την ίδια ημερομηνία, οι διαδικτυακές αγορές (στο εξής: πλατφόρμες) θα υποχρεούνται επίσης να τηρούν ορισμένες πληροφορίες για τους σκοπούς του ΦΠΑ και να τις παρέχουν στη φορολογική αρχή κατόπιν αιτήματος.

Αξιοποιώντας τις εν λόγω απαιτήσεις υποβολής φορολογικών στοιχείων, η Επιτροπή θα διερευνήσει τη δυνατότητα επιβολής υποχρεώσεων υποβολής τελωνειακών στοιχείων στις πλατφόρμες για την αντιμετώπιση των προκλήσεων του ηλεκτρονικού εμπορίου. Μολονότι οι πλατφόρμες δεν εμπλέκονται κατά κανόνα στις διευθετήσεις του εκτελωνισμού των εμπορευμάτων που αγοράζονται μέσω του διαδικτύου, πρέπει και μπορούν να ανταλλάσσουν δεδομένα που παρουσιάζουν ολόκληρες τις αλυσίδες πωλήσεων, από τον αρχικό πωλητή έως τον τελικό αγοραστή, μέσω της συναλλακτικής αξίας. Τα δεδομένα αυτά θα συμπληρώνουν τις πληροφορίες που παρέχονται στις τελωνειακές διασαφήσεις και θα μπορούσαν να ενισχύσουν τις τελωνειακές και φορολογικές δράσεις κατά των δόλιων δραστηριοτήτων, όπως η δήλωση χαμηλότερης από την πραγματική δασμολογητέας αξίας, η ψευδής περιγραφή εμπορευμάτων και οι ψευδείς δηλώσεις καταγωγής, η απάτη στον τομέα του ΦΠΑ και η τελωνειακή απάτη, καθώς και κατά των διαφόρων μη χρηματοοικονομικών κινδύνων. Η παροχή δεδομένων από τις πλατφόρμες θα είναι επωφελής και για το εμπόριο, υπό την έννοια ότι θα επιτρέπει τον εντοπισμό και την ταχύτερη παράδοση αποστολών χαμηλής επικινδυνότητας που βρίσκονται κάτω από το όριο απαλλαγής από δασμούς, σε περίπτωση που ο ΦΠΑ έχει ήδη καταβληθεί βάσει του καθεστώτος IOSS. Η Επιτροπή θα εξετάσει επίσης τις επιπτώσεις του ηλεκτρονικού εμπορίου στην είσπραξη των τελωνειακών δασμών και στους ισότιμους όρους ανταγωνισμού για τους φορείς της ΕΕ. Η διαδικασία αυτή θα περιλαμβάνει τη διερεύνηση ρυθμίσεων για την είσπραξη των τελωνειακών δασμών σύμφωνα με τη νέα προσέγγιση όσον αφορά την είσπραξη του ΦΠΑ.

Δράσεις: 2021 έως 2023

- Κατόπιν πιλοτικών δοκιμών, και με την επιφύλαξη των αποτελεσμάτων της διενέργειας εκτίμησης επιπτώσεων, νομοθετική τροποποίηση της δέσμης μέτρων για τον ΕΤΚ με σκοπό την επιβολή της υποχρέωσης υποβολής τελωνειακών στοιχείων από τις πλατφόρμες: **T1/2023**.
- Ανάλυση των επιπτώσεων του ηλεκτρονικού εμπορίου στην είσπραξη των τελωνειακών δασμών και στους ισότιμους όρους ανταγωνισμού για τους φορείς της ΕΕ: προβλεπόμενη έναρξη το **2021**.

γ) Ενίσχυση και διευκόλυνση της συμμόρφωσης

5) Ενίσχυση του προγράμματος ΑΕΟ

Το πρόγραμμα εγκεκριμένων οικονομικών φορέων (στο εξής: ΑΕΟ) της ΕΕ, το οποίο εφαρμόζεται από το 2008, έχει ως στόχο τη βελτίωση της ασφάλειας των διεθνών αλυσίδων εφοδιασμού, με τη διευκόλυνση παράλληλα του νόμιμου εμπορίου. Επιτρέπει στους εμπόρους να επωφελούνται από ευρύ φάσμα απλουστεύσεων όσον αφορά τις τελωνειακές διατυπώσεις, υπό την προϋπόθεση ότι λαμβάνουν, από την πλευρά τους, ενισχυμένα μέτρα για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης και της συνεργασίας με τα τελωνεία. Η Επιτροπή έχει αναπτύξει ολοκληρωμένη στρατηγική και μεθοδολογία για τη βελτίωση της αυστηρής εφαρμογής του προγράμματος, μεταξύ άλλων με την ενίσχυση των συνδέσεων με τη διαχείριση των τελωνειακών κινδύνων και τη βαθύτερη κατανόηση του προγράμματος από τους εμπόρους.

Με την επιφύλαξη των αποτελεσμάτων των διερευνητικών επισκέψεων που θα πραγματοποιηθούν στα κράτη μέλη, η Επιτροπή θα εξετάσει το ενδεχόμενο θέσπισης νομοθεσίας με την οποία θα επιβληθούν στα κράτη μέλη ακριβέστερες υποχρεώσεις για την παρακολούθηση των εγκεκριμένων οικονομικών φορέων, ώστε να διασφαλίζεται ότι πληρούν σε διαρκή βάση τα κριτήρια εγκεκριμένου οικονομικού φορέα. Χωριστά, η Επιτροπή θα επικαιροποιεί τις κατευθυντήριες γραμμές ΑΕΟ, οι οποίες έχουν ως στόχο την παροχή συνδρομής στα κράτη μέλη και στους οικονομικούς φορείς κατά την εφαρμογή του προγράμματος ΑΕΟ.

Δράσεις: 2021

- Νομοθετική πρόταση για τον καθορισμό ακριβέστερων υποχρεώσεων παρακολούθησης (εάν χρειάζεται): **T2-3/2021**
- Επικαιροποίηση των κατευθυντήριων γραμμών ΑΕΟ: **T2-3/2021**

6) Ανάπτυξη και εφαρμογή του περιβάλλοντος ενιαίας θυρίδας της ΕΕ για τα τελωνεία

Η Επιτροπή επεξεργάζεται επί παρόντος μια πρόταση για τη δημιουργία περιβάλλοντος ενιαίας θυρίδας της ΕΕ για τα τελωνεία, το οποίο θα προσφέρει τόσο ισχυρότερες δυνατότητες ελέγχου όσο και διευκόλυνση του εμπορίου.

Οι επιχειρήσεις θα ευνοηθούν από τη δυνατότητα να διεκπεραιώνουν όλες τις συνοριακές διατυπώσεις, τόσο για τελωνειακούς σκοπούς όσο και για άλλους σκοπούς, όπως η υγεία, το περιβάλλον, η ασφάλεια και η προστασία των προϊόντων και των τροφίμων, μέσω μίας μόνο ηλεκτρονικής ενέργειας και θα επωφελούνται από τον ταχύτερο εκτελωνισμό των εμπορευμάτων στα σύνορα κατά τις εισαγωγές και τις εξαγωγές. Όσον αφορά τους κρατικούς οργανισμούς, το μέτρο θα επιτρέπει τη συνεργατική επεξεργασία, την κοινοχρησία και την ανταλλαγή πληροφοριών, καθώς και την καλύτερη αξιολόγηση των κινδύνων. Μια πιλοτική διαδικασία, σύμφωνα με τις εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές, μεταξύ των τελωνειακών αρχών και των αρχών-εταίρων που είναι αρμόδιες για την αγροδιατροφική αλυσίδα, τις εισαγωγές ξυλείας και τις φυτοϋγειονομικές διατυπώσεις έχει τεθεί ήδη σε λειτουργία και χρησιμοποιείται σε εννέα κράτη μέλη¹⁶.

¹⁶ Βουλγαρία, Κύπρος, Τσεχία, Εσθονία, Ιρλανδία, Λετονία, Πολωνία, Πορτογαλία και Σλοβενία.

Δράσεις: 2020

- Νομοθετική πρόταση σχετικά με τη δημιουργία περιβάλλοντος ενιαίας θυρίδας για τα τελωνεία έως το **T4/2020**

7) Αξιολόγηση του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα

Από το 2016 εφαρμόζεται εκσυγχρονισμένο νομικό πλαίσιο τελωνειακών κανόνων και καθεστώτων υπό τη μορφή του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα (ETK). Ποσοστό άνω του 50 % των δεκαεπτά συνολικά ηλεκτρονικών συστημάτων του ETK, τα οποία έχουν σχεδιαστεί για την εδραίωση της τελωνειακής ένωσης ως ενός σύγχρονου και πλήρως απαλλαγμένου από το χαρτί περιβάλλοντος, έχουν ήδη τεθεί σε λειτουργία, ενώ τα υπόλοιπα συστήματα θα ολοκληρωθούν το αργότερο πριν από το τέλος του 2025. Έως το τέλος του 2021 η Επιτροπή θα ολοκληρώσει τη διενέργεια ενδιάμεσης αξιολόγησης προκειμένου να διαπιστωθεί αν ο ενωσιακός τελωνειακός κώδικας και τα ηλεκτρονικά συστήματα που θα έχουν ολοκληρωθεί έως την εν λόγω ημερομηνία εξακολουθούν να είναι κατάλληλα για τον επιδιωκόμενο σκοπό, λαμβανομένου υπόψη του στόχου της διασφάλισης εκσυγχρονισμένων, εξορθολογισμένων και απλουστευμένων διαδικασιών για την παροχή συνδρομής στους συμμορφούμενους εμπόρους και στις τελωνειακές αρχές. Η αξιολόγηση αυτή θα αξιοποιηθεί για την τεκμηρίωση αποφάσεων σχετικά με την ανάγκη ή μη αναθεώρησης του κώδικα και των συναφών εκτελεστικών και κατ' εξουσιοδότηση πράξεων. Ειδικότερα, θα εξεταστεί αν ο κώδικας χαρακτηρίζεται από επαρκή βαθμό ευελιξίας ώστε να ανταποκρίνεται στη διαχείριση των τελωνειακών διατυπώσεων σε περιόδους κρίσης, όπως η κρίση της νόσου COVID-19, και στη διαχείριση νέων επιχειρηματικών μοντέλων, όπως το ηλεκτρονικό εμπόριο.

Δράση: 2021

- Ενδιάμεση αξιολόγηση του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα — **T4/2021**

8) Κοινό σύστημα τελωνειακών κυρώσεων

Παρά το γεγονός ότι η τελωνειακή νομοθεσία είναι εναρμονισμένη, η επιβολή της παρουσιάζει διαφοροποιήσεις διότι συνιστά καθήκον των εθνικών αρχών των κρατών μελών. Η απουσία κοινού συστήματος παραβάσεων και κυρώσεων δημιουργεί ανασφάλεια δικαίου για τις επιχειρήσεις και πιθανές στρεβλώσεις του ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά. Η κατάσταση αυτή συνεπάγεται ιδίως τρωτά σημεία στην είσπραξη εσόδων και αδυναμίες στην επιβολή πολιτικών. Σύμφωνα με τους κανόνες του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, η ΕΕ υποχρεούται να διασφαλίζει την ομοιόμορφη εφαρμογή της τελωνειακής νομοθεσίας, μεταξύ άλλων όσον αφορά τις κυρώσεις σε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θα προτείνει μια άλλη προσέγγιση επί του θέματος αυτού, λόγω της έλλειψης συμφωνίας επί της πρότασης της Επιτροπής του 2013 σχετικά με το ενωσιακό νομικό πλαίσιο για τις τελωνειακές παραβάσεις και τις σχετικές κυρώσεις¹⁷.

Η Επιτροπή προτείνει, με την υποστήριξη των κρατών μελών στο πλαίσιο ομάδας έργου, την κατάρτιση επικαιροποιημένης ολοκληρωμένης έκθεσης για τα επιμέρους συστήματα κυρώσεων σε κάθε κράτος μέλος, σύμφωνα με το άρθρο 42 του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα. Βάσει της έκθεσης

¹⁷ COM(2013) 884 final της 13.12.2013.

αυτής, η Επιτροπή θα θεσπίσει κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή των κριτηρίων που προβλέπονται στο άρθρο 42 παράγραφος 1 στα εν λόγω εθνικά συστήματα, και συγκεκριμένα ότι οι κυρώσεις πρέπει να είναι «αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές». Οι εργασίες αυτές ενδέχεται να οδηγήσουν σε εύθετο χρόνο στη έκδοση άλλης νομοθετική πρότασης αντί της πρότασης του 2013.

Δράσεις: 2020 έως 2022

- Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τα κριτήρια για τα εθνικά καθεστώτα κυρώσεων — **T4/2021**
- Βάσει της πείρας που θα αποκτηθεί από τις κατευθυντήριες γραμμές, η Επιτροπή θα εξετάσει αν είναι αναγκαίο να προτείνει νομοθεσία σχετικά με τις κυρώσεις σε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης — **2022**

9) Νομικό πλαίσιο για την καταπολέμηση της τελωνειακής απάτης

Σε επίπεδο Ένωσης, ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 515/97¹⁸ αποτελεί το βασικό νομικό μέσο για την καταπολέμηση της τελωνειακής απάτης μέσω της συνεργασίας και της ανταλλαγής πληροφοριών, τόσο μεταξύ των κρατών μελών όσο και με την Επιτροπή. Η Επιτροπή διενεργεί επί του παρόντος διεξοδική αξιολόγηση του κανονισμού αυτού με κύριο σκοπό να διερευνηθεί αν ο κανονισμός εξακολουθεί να είναι κατάλληλος και συναφής για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που θέτουν οι νέες πρακτικές τελωνειακής απάτης. Βάσει του αποτελέσματος της εν λόγω αξιολόγησης, η Επιτροπή θα αποφασίσει αν είναι αναγκαία η αναθεώρηση του κανονισμού.

Δράση 2020-2021

- Έκθεση αξιολόγησης του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 515/97 έως το **T4/2020**
- Αξιολόγηση της ανάγκης επικαιροποίησης του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 515/97 για την αντιμετώπιση των σύγχρονων προκλήσεων στον τομέα της τελωνειακής απάτης — **T1/2021**

10) Συμμετοχή των τελωνείων στην προστασία της ενιαίας αγοράς από τις εισαγωγές μη συμμορφούμενων και μη ασφαλών προϊόντων

Η θέσπιση νέου κανονισμού¹⁹ για την εποπτεία της αγοράς και τη συμμόρφωση των προϊόντων, ο οποίος θα τεθεί σε εφαρμογή το 2021, θα παρέχει τη δυνατότητα διεξαγωγής αποτελεσματικότερων ελέγχων στα προϊόντα που εισέρχονται στην ΕΕ. Η κρίση της νόσου COVID ανέδειξε για μία ακόμη φορά την απειλή που συνιστούν τα παράνομα προϊόντα, με μεγάλο αριθμό περιπτώσεων επικίνδυνων, μη συμμορφούμενων ή παραποιημένων μέσων ατομικής προστασίας που έχουν αφιχθεί στα κράτη μέλη και προέρχονται από τρίτες χώρες. Η Επιτροπή θα θεσπίσει εκτελεστική νομοθεσία με σκοπό την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της τελωνειακής παρέμβασης και συνεργασίας, μεταξύ άλλων μέσω ενός ενισχυμένου πλαισίου διαχείρισης κινδύνων, και θα αναπτύξει νέα διεπαφή μεταξύ των

¹⁸ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 515/97 του Συμβουλίου, της 13ης Μαρτίου 1997, περί της αμοιβαίας συνδρομής μεταξύ των διοικητικών αρχών των κρατών μελών και της συνεργασίας των αρχών αυτών με την Επιτροπή με σκοπό τη διασφάλιση της ορθής εφαρμογής των τελωνειακών και γεωργικών ρυθμίσεων. ΕΕ L 082 της 22.3.1997, σ. 1, όπως τροποποιήθηκε.

¹⁹ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/1020 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2019, για την εποπτεία της αγοράς και τη συμμόρφωση των προϊόντων και για την τροποποίηση της οδηγίας 2004/42/ΕΚ και των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 765/2008 και (ΕΕ) αριθ. 305/2011. ΕΕ L 169 της 25.6.2019, σ. 1.

τελωνειακών συστημάτων και των συστημάτων εποπτείας της αγοράς σε επίπεδο ΕΕ για τη στήριξη της ανταλλαγής πληροφοριών.

Δράσεις: 2021 - 2025

- Από το **2021** και μετά, η Επιτροπή θα εκδώσει εκτελεστικές πράξεις όσον αφορά τον κανονισμό για την εποπτεία της αγοράς, με σκοπό την αντιμετώπιση πτυχών σχετικών με τα τελωνεία.
- Έως το **2025** η Επιτροπή θα αναπτύξει νέα διεπαφή σε επίπεδο ΕΕ μεταξύ του συστήματος πληροφοριών και επικοινωνίας για την πανευρωπαϊκή εποπτεία της αγοράς (ICSMS) και του περιβάλλοντος ενιαίας θυρίδας της ΕΕ για τα τελωνεία.

11) Παρακολούθηση της λειτουργίας των προτιμησιακών καθεστώτων

Παρότι τα προτιμησιακά καθεστάτα της ΕΕ με άλλες χώρες είναι καίριας σημασίας για τη στήριξη της πρόσβασης των παραγωγών και των εξαγωγέων της ΕΕ σε εξωτερικές αγορές, είναι πιθανό να συνεπάγονται καταστρατήγηση του εμπορίου, μέσω της μη συμμόρφωσης με τους κανόνες προτιμησιακής καταγωγής. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να παρακολουθεί την εφαρμογή των κανόνων και των διαδικασιών προτιμησιακής καταγωγής και θα επεκτείνει το πεδίο των οικείων δραστηριοτήτων παρακολούθησης ώστε να συμπεριληφθούν και οι συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών για την κάλυψη των εισαγωγών από τις κύριες χώρες-εταίρους και των εξαγωγικών συμφερόντων της ΕΕ. Η παρακολούθηση αυτή θα χρησιμοποιείται για τον εντοπισμό τομέων στους οποίους οι κανόνες θα μπορούσαν να βελτιωθούν και να επικαιροποιηθούν. Επιπλέον, η Επιτροπή θα ενισχύσει τα εργαλεία που έχει στη διάθεσή της για τη βελτίωση της συνεργασίας με όλους τους παράγοντες, ιδίως με τις αρχές και τους εξαγωγείς των δικαιούχων χωρών, ενώ θα διερευνήσει παράλληλα βέλτιστους τρόπους επιβολής των σχετικών δεσμεύσεων. Τα εργαλεία θα περιλαμβάνουν βελτιωμένη πρόσβαση σε πληροφορίες, λεπτομερή καθοδήγηση, τεχνική βοήθεια και κατάρτιση.

Ο απώτερος σκοπός είναι η διαφύλαξη των ιδίων πόρων της ΕΕ μέσω της διασφάλισης της χορήγησης προτιμήσεων μόνο σε προϊόντα τα οποία πληρούν πραγματικά τα κριτήρια για τη χορήγησή τους, με την εξασφάλιση παράλληλα την προτιμησιακής πρόσβασης των προϊόντων της ΕΕ στις αγορές των χωρών-εταίρων.

Δράση: από το 2021 και μετά

- Από το **2021** οι υπηρεσίες της Επιτροπής θα επεκτείνουν το πεδίο αρμοδιοτήτων τους όσον αφορά την παρακολούθηση της εφαρμογής των κανόνων και των διαδικασιών προτιμησιακής καταγωγής, ώστε να συμπεριληφθούν οι συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών, και θα θέσουν ως στόχο την επίλυση των ζητημάτων που ανακύπτουν σχετικά με τις αδυναμίες και τις ελλείψεις στην εφαρμογή των εν λόγω κανόνων και διαδικασιών σε συνεργασία με τις ενδιαφερόμενες χώρες.
- Σε περίπτωση σαφούς παραβίασης των ισχυόντων κανόνων και διαδικασιών καταγωγής, η Επιτροπή θα ξεκινήσει συζητήσεις με την ενδιαφερόμενη χώρα και θα χρησιμοποιήσει τους μηχανισμούς που προβλέπονται στο πλαίσιο του σχετικού προτιμησιακού καθεστώτος για την αποκατάσταση της συμμόρφωσης και την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ.

12) Ανάλυση και, κατά περίπτωση, ενίσχυση των διεθνών συστημάτων συνεργασίας της Ένωσης με σημαντικούς εμπορικούς εταίρους, ιδίως την Κίνα, σε τελωνειακά ζητήματα

Η Επιτροπή θα αναλύσει και, κατά περίπτωση, θα ενισχύσει τα διεθνή συστήματα συνεργασίας και αμοιβαίας διοικητικής συνδρομής της Ένωσης σε τελωνειακά ζητήματα συνεργαζόμενη με σημαντικούς εμπορικούς εταίρους και πολυμερή φόρουμ. Η βελτίωση της συνεργασίας και της αμοιβαίας διοικητικής συνδρομής με την Κίνα αποτελεί την πρώτη προτεραιότητα, δεδομένου του μεγέθους των διμερών εμπορικών μας συναλλαγών και, ειδικότερα, της εκθετικής αύξησης των αποστολών ηλεκτρονικού εμπορίου.

Ως δεύτερη προτεραιότητα, η Επιτροπή θα εξετάσει το ενδεχόμενο ανάπτυξης ή ενίσχυσης της συνεργασίας με άλλους εμπορικούς εταίρους, λαμβάνοντας υπόψη κριτήρια όπως η προοπτική προσχώρησης στην ΕΕ, η γεωγραφική εγγύτητα και η γειτονία, οι οδοί διαμετακόμισης και τα εμπορικά συμφέροντα της ΕΕ. Η συνεργασία αυτή θα περιλαμβάνει, κατά περίπτωση, την ανάπτυξη πρωτοβουλιών, όπως η διευκόλυνση της ηλεκτρονικής ανταλλαγής τελωνειακών εγγράφων, η εφαρμογή του σχεδίου δράσης για την ασφάλεια των προϊόντων στις διαδικτυακές πωλήσεις και η στήριξη της διαχείρισης κινδύνων και της ασφάλειας των αλυσίδων εφοδιασμού (π.χ. ανταλλαγές πληροφοριών μεταξύ τελωνείων, αμοιβαία αναγνώριση εγκεκριμένων οικονομικών φορέων και τελωνειακών ελέγχων). Οι σχετικές εργασίες μπορεί να περιλαμβάνουν την επανεξέταση υφιστάμενων διμερών συμφωνιών με σκοπό την ενίσχυση των στοιχείων που αφορούν την επιβολή.

Τέλος, η ενισχυμένη τελωνειακή συνεργασία μπορεί επίσης να ωφελήσει τις χώρες-εταίρους με τη διευκόλυνση της καλύτερης κινητοποίησης των εγχώριων πόρων στις εν λόγω χώρες.

Δράση: 2020 - 2021

- Κίνα: Η ΕΕ αναμένεται να καταλήξει σε συμφωνία σχετικά με τη θέσπιση νέου στρατηγικού πλαισίου τελωνειακής συνεργασίας για την περίοδο 2021-2024 με την Κίνα πριν από **το τέλος του 2020**. Παράλληλα, η Επιτροπή αξιολογεί επί του παρόντος την ισχύουσα συμφωνία συνεργασίας και αμοιβαίας διοικητικής συνδρομής σε τελωνειακά θέματα με την Κίνα προκειμένου να διερευνήσει αν πρέπει να επιδιωχθούν διαπραγματευτικές οδηγίες για την επανεξέταση της συμφωνίας.
- Στο τέλος του 2020 η Επιτροπή θα προβεί σε εμπειριστατωμένη ανάλυση του ενωσιακού συστήματος διεθνούς συνεργασίας και αμοιβαίας διοικητικής συνεργασίας σε τελωνειακά ζητήματα, με σκοπό να προτείνει **το 2021** πιθανές βελτιώσεις γενικού ή ειδικού χαρακτήρα/πεδίου εφαρμογής.

δ) Λειτουργία των τελωνείων ως ενιαίου συνόλου

13) Ενίσχυση τόσο της συνεργασίας μεταξύ των τελωνειακών αρχών και των αρχών ασφάλειας και διαχείρισης των συνόρων όσο και των συνεργειών μεταξύ των συστημάτων πληροφοριών τους

Είναι επιτακτική η ανάγκη γεφύρωσης του χάσματος μεταξύ των συστημάτων πληροφοριών των τελωνείων και άλλων συστημάτων πληροφοριών που έχουν σχεδιαστεί για την προστασία των εξωτερικών συνόρων και την ενίσχυση της εσωτερικής ασφάλειας της ΕΕ. Στόχος θα είναι η αντιμετώπιση των κινδύνων για την ασφάλεια και άλλων κινδύνων στα σύνορα, προς όφελος όλων των πολιτών, με την υποστήριξη νέων μεθόδων συνεργασίας και τη διαπαραπομπή δεδομένων που

αποσκοπούν στην ανάληψη συνεκτικών και διαχρονικών δράσεων στο πλαίσιο διαφόρων αρμόδιων αρχών και στην αποφυγή αλληλεπικαλύψεων των ρυθμίσεων σχετικά με την υποβολή στοιχείων.

Οι υπηρεσίες της Επιτροπής εργάζονται ήδη για την ανάπτυξη ενός πλαισίου διαλειτουργικότητας για τα συστήματα πληροφοριών όσον αφορά τη διαχείριση της ασφάλειας, των συνόρων και της μετανάστευσης. Μια ομάδα εμπειρογνομόνων των κρατών μελών σε θέματα ασφάλειας, διαχείριση των συνόρων και τελωνειακά θέματα, η οποία συγκλήθηκε από την Επιτροπή, ολοκλήρωσε την προκαταρκτική αξιολόγηση της διαλειτουργικότητας των συστημάτων αυτών με τα τελωνειακά συστήματα στον τομέα της ασφάλειας και της αξιολόγησης των κινδύνων για την ασφάλεια. Στη συγκεκριμένη αξιολόγηση συνιστάται ιδίως η σύνδεση του συστήματος πληροφοριών Σένγκεν (SIS) και του Ευρωπόλ με το τελωνειακό σύστημα ελέγχου εισαγωγών (ICS2), το οποίο θα εφαρμοστεί σε τρεις φάσεις κατά την περίοδο μεταξύ του 2021 και του 2024. Σύμφωνα με τους εμπειρογνώμονες, η διαλειτουργικότητα μεταξύ των εν λόγω συστημάτων θα μπορούσε να ενισχύσει τη διαχείριση των κινδύνων για την ασφάλεια. Σε συνέχεια της σύστασης των εμπειρογνομόνων, η Επιτροπή θα αναθέσει την εκπόνηση μελέτης σκοπιμότητας για την αξιολόγηση αφενός των ευκαιριών που συνεπάγεται η διαλειτουργικότητα μεταξύ των τριών αυτών συστημάτων και αφετέρου των σχετικών χρηματοοικονομικών, επιχειρησιακών, τεχνικών και νομικών προκλήσεων, συμπεριλαμβανομένων των ζητημάτων σχετικά με την προστασία των δεδομένων και των ζητημάτων εμπιστευτικότητας. Θα πρέπει να διερευνηθούν επίσης συνέργειες μεταξύ των τελωνειακών ηλεκτρονικών συστημάτων πλην του ICS2 και των συστημάτων που χειρίζονται οι αρχές ασφάλειας και διαχείρισης των συνόρων.

Δράση: 2021-2024

- Ολοκλήρωση της μελέτης σκοπιμότητας όσον αφορά την ανάπτυξη της διαλειτουργικότητας μεταξύ, αφενός, του συστήματος πληροφοριών Σένγκεν και των δεδομένων του Ευρωπόλ και, αφετέρου, του τελωνειακού συστήματος ελέγχου εισαγωγών (ICS2) **έως το τέλος του 2021**, με σκοπό την ολοκλήρωση όλων των διασυνδέσεων έως τη χρονική στιγμή της τελικής εφαρμογής του ICS2 (2024)

14) Επιδόσεις της τελωνειακής ένωσης

Η Επιτροπή εργάζεται επί του παρόντος για την επισημοποίηση του εργαλείου της για τη συγκέντρωση των ετήσιων και τριμηνιαίων πληροφοριών από τα κράτη μέλη όσον αφορά τα δεδομένα σχετικά με τις διαδικασίες που αφορούν τα τελωνεία, αποφεύγοντας παράλληλα την αλληλεπικάλυψη με τις υποχρεώσεις υποβολής στοιχείων σε άλλους τομείς πολιτικής που αφορούν τα τελωνεία. Η προαιρετική βάση για την υφιστάμενη διαδικασία συλλογής δεδομένων στο πλαίσιο των «επιδόσεων της τελωνειακής ένωσης» δημιουργεί ορισμένες ελλείψεις στη διαδικασία, ενώ εγείρει παράλληλα ερωτήματα σχετικά με την ποιότητα των δεδομένων. Η υποβολή πιο ολοκληρωμένων στοιχείων θα μπορούσε να βελτιώσει τη συγκριτική αξιολόγηση και ενδεχομένως την προσέγγιση των πρακτικών μεταξύ των διαφόρων δικαιοδοσιών· θα μπορούσε επίσης να παρέχει σημαντικά συγκεντρωτικά πληροφοριακά στοιχεία που συμβάλλουν στις ικανότητες ανάλυσης για τις αξιολογήσεις των κινδύνων. Η θέσπιση νομικού πλαισίου θα μπορούσε να συμβάλει στην ομογενοποίηση των πρακτικών συλλογής δεδομένων σε εθνικό επίπεδο και στην ενίσχυση, συνεπώς, της χρήσης βασικών δεικτών επιδόσεων και στη διευκόλυνση της εκτίμησης επιπτώσεων των αποφάσεων τελωνειακής πολιτικής. Ωστόσο, πρέπει να εξεταστούν προσεκτικά η ανάγκη θέσπισης νομικού πλαισίου και οι πιθανές εναλλακτικές επιλογές.

Δράση: 2021

- Αξιολόγηση του κατά πόσον η τελωνειακή ένωση παρεμποδίζεται από την έλλειψη ειδικής νομικής βάσης για την περιοδική υποβολή στοιχείων σχετικά με τις επιδόσεις της τελωνειακής ένωσης, η οποία πρέπει να διενεργηθεί στο πλαίσιο της ενδιάμεσης αξιολόγησης της εφαρμογής του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα έως **το τέλος του 2021**

15) Καλύτερος εξοπλισμός των κρατών μελών με σύγχρονο και αξιόπιστο εξοπλισμό τελωνειακών ελέγχων

Η Επιτροπή πρότεινε ένα χρηματοδοτικό μέσο²⁰ για την αγορά, τη συντήρηση και την αναβάθμιση κατάλληλου, προηγμένης τεχνολογίας και αξιόπιστου εξοπλισμού τελωνειακών ελέγχων (όπως ακτινοσκοπικός εξοπλισμός, σαρωτές, φορητές συσκευές χειρός και εξοπλισμός αυτόματης αναγνώρισης πινακίδων κυκλοφορίας και εργαστηριακός εξοπλισμός) βάσει του επόμενου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ΠΔΠ), το οποίο θα πρέπει να εγκριθεί έως το τέλος του 2020.

Η διαθεσιμότητα σύγχρονου και αξιόπιστου εξοπλισμού τελωνειακών ελέγχων θα συμβάλει στην αντιμετώπιση των αδύναμων σημείων εισόδου και εξόδου από το τελωνειακό έδαφος, τα οποία είναι επιζήμια για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων και για την ασφάλεια και την προστασία της ΕΕ, καθώς και στη διασφάλιση ισοδύναμων επιπέδων τελωνειακών ελέγχων στο μέλλον. Το προτεινόμενο μέσο συνιστά απάντηση στις συχνές εκκλήσεις πολλών κρατών μελών όσον αφορά την παροχή χρηματοδοτικής στήριξης για την αγορά εξοπλισμού αυτού του είδους. Επομένως, είναι σημαντικό το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να καταλήξουν το συντομότερο δυνατόν σε συμφωνία σχετικά με την πρόταση της Επιτροπής για τη δημιουργία ενός μέσου χρηματοδοτικής στήριξης για τον εξοπλισμό τελωνειακών ελέγχων, ούτως ώστε να διασφαλιστούν ισοδύναμα αποτελέσματα των τελωνειακών ελέγχων μεταξύ των κρατών μελών.

Δράση: 2021

- Εάν το χρηματοδοτικό μέσο εγκριθεί, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα χρησιμοποιούν **από το 2021** το πρόγραμμα προκειμένου να συμβάλουν στη διασφάλιση ισοδύναμων αποτελεσμάτων των τελωνειακών ελέγχων.

16) Ανάπτυξη και εμβάθυνση των μηχανισμών συνεργασίας στο πλαίσιο του προγράμματος «Τελωνεία» (ΠΔΠ 2021-2027)

Βάσει του επόμενου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ΠΔΠ), το οποίο θα πρέπει να εγκριθεί το αργότερο έως το τέλος του 2020, στόχος²¹ του προγράμματος «Τελωνεία» είναι η στήριξη της λειτουργίας και του εκσυγχρονισμού της τελωνειακής ένωσης, μεταξύ άλλων και για την ενίσχυση της εσωτερικής αγοράς. Το πρόγραμμα αποσκοπεί στη διευκόλυνση της συνεργασίας μεταξύ των συμμετεχουσών χωρών, των τελωνειακών αρχών και των υπαλλήλων τους. Έχει ζωτική σημασία να βελτιωθεί και να ενισχυθεί η εν λόγω συνεργασία.

Κατά τα τελευταία έτη τα κράτη μέλη επιδεικνύουν αυξανόμενο ενδιαφέρον για την ενίσχυση της επιχειρησιακής συνεργασίας μεταξύ των τελωνειακών αρχών σε γεωγραφική ή θεματική βάση, υπό τη μορφή ομάδων εμπειρογνομώνων, ενός από τα εργαλεία του προγράμματος. Φαίνεται ότι υπάρχει

²⁰ COM(2018) 474 final της 12.6.2018.

²¹ COM(2018) 442 final της 8.6.2018.

πραγματική προθυμία και ανάγκη επέκτασης αυτής της επιχειρησιακής συνεργασίας σε περισσότερους τομείς, όπως το ηλεκτρονικό εμπόριο, καθώς και σε μεγαλύτερο αριθμό συμμετεχουσών χωρών.

Διαπιστώνεται επίσης η ανάγκη ενίσχυσης του προφίλ του επαγγέλματος των τελωνειακών, ώστε να είναι διασφαλιστεί η προσέλκυση των καλύτερων ατόμων για την κάλυψη των θέσεων εργασίας στα τελωνεία, καθώς και για την υιοθέτηση κοινών προσεγγίσεων κατάρτισης, μεταξύ άλλων και για τους σκοπούς της μείωσης του κόστους. Οι ιδέες που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη στο πλαίσιο αυτό θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν ένα πρόγραμμα «κινητικότητας», το οποίο θα παρέχει στους τελωνειακούς υπαλλήλους τη δυνατότητα να εργάζονται οπουδήποτε στην ΕΕ, με αμοιβαία αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων και την ανάπτυξη σε επίπεδο ΕΕ κοινών προγραμμάτων κατάρτισης και ανάπτυξης ικανοτήτων ανθρώπινων πόρων για τους τελωνειακούς υπαλλήλους, σε συνεργασία, όπου αυτό δικαιολογείται, με άλλους οργανισμούς, όπως ο CEPOL²².

Οι δράσεις στο πλαίσιο του προγράμματος «Τελωνεία» μπορούν να συμπληρωθούν με την παροχή τεχνικής υποστήριξης στις τελωνειακές διοικήσεις των κρατών μελών στο πλαίσιο του Μέσου Τεχνικής Υποστήριξης 2021-2027.

Δράση: από το 2021 και μετά

- Από το **2021 (έως και το 2028)** η Επιτροπή θα ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να κάνουν αυξημένη χρήση των μηχανισμών επιχειρησιακής συνεργασίας και ανάπτυξης ικανοτήτων ανθρώπινων πόρων στο πλαίσιο των εργαλείων του προγράμματος «Τελωνεία» σε όσο το δυνατόν περισσότερους τομείς.

17) Εξυπνότερη διαχείριση της τελωνειακής ένωσης

Κατά τους τελευταίους μήνες η Επιτροπή, ανταποκρινόμενη στην πανδημία COVID-19, θέσπισε διάφορα νομοθετικά μέτρα και εξέδωσε κατευθυντήριες γραμμές για την ερμηνεία της νομοθεσίας προκειμένου να παράσχει συνδρομή στις τελωνειακές αρχές και στους εμπόρους κατά τη διάρκεια της κρίσης. Επιπλέον, η επικείμενη αξιολόγηση του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα θα έχει ως στόχο να διαπιστωθεί αν ο κώδικας χαρακτηρίζεται από επαρκή βαθμό ευελιξίας ώστε να ανταποκρίνεται στη διαχείριση των τελωνειακών διατυπώσεων σε περιόδους κρίσης. Ωστόσο, διατυπώθηκαν ισχυρισμοί περί ανάγκης αναζήτησης λύσεων που βαίνουν πέραν του κώδικα. Παρατηρείται επίσης επιθυμία για τη συνέχιση των συζητήσεων, μετά τη διαδικασία διερεύνησης των προοπτικών, όσον αφορά το σχετικό θέμα της διασφάλισης της καλύτερης προετοιμασίας της τελωνειακής ένωσης για το μέλλον.

Υπό το πρίσμα των προαναφερόμενων εξελίξεων, η Επιτροπή προτείνει τη συγκρότηση ομάδας προβληματισμού των κρατών μελών και των ενδιαφερόμενων μερών στο πλαίσιο του προγράμματος «Τελωνεία», προκειμένου να διερευνηθούν πιθανοί τρόποι ώστε η τελωνειακή ένωση να καταστεί πιο έξυπνη, πιο ευέλικτη, πιο προηγμένη τεχνολογικά και με μεγαλύτερη ανθεκτικότητα σε περιόδους κρίσης. Οι ιδέες που πρέπει να εξεταστούν θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν πιθανούς τρόπους για τη βελτίωση των προβλέψεων και της πρόληψης προβλημάτων, μηχανισμούς ταχείας αντίδρασης, διδάγματα από την κρίση της νόσου COVID-19, καθώς και τη διερεύνηση βέλτιστων τρόπων για τη διασφάλιση της επίτευξης των στόχων της τελωνειακής ένωσης.

²² Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Κατάρτιση στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου.

Επιπλέον, μπορεί να είναι πλέον η κατάλληλη στιγμή να εξεταστεί το ενδεχόμενο θέσπισης ενός πιο λειτουργικού πλαισίου για τις τελωνειακές δραστηριότητες. Λαμβανομένων υπόψη των ορίων που επιβάλλει η Συνθήκη όσον αφορά την ανάθεση ορισμένων εξουσιών σε οργανισμό, θα μπορούσε να διερευνηθεί η προοπτική της δημιουργίας μιας δομής οργανισμού. Για τον σκοπό αυτόν, η Επιτροπή θα ξεκινήσει σε εύθετο χρόνο τη διενέργεια εκτίμησης επιπτώσεων προκειμένου να διαπιστωθεί αν ένας οργανισμός τελωνείων της ΕΕ (είτε νέος είτε στο πλαίσιο υφιστάμενου οργανισμού), ο οποίος θα διαθέτει τις κατάλληλες αρμοδιότητες, θα μπορούσε να διασφαλίζει την καλύτερη και πιο συντονισμένη επιχειρησιακή τελωνειακή αντιμετώπιση κρίσεων, καθώς και την παρακολούθηση των τάσεων και των συνήθων πρακτικών και τον προσδιορισμό τρωτών σημείων.

Επιπροσθέτως, στο πλαίσιο της εκτίμησης επιπτώσεων θα επιδιωχθεί να διερευνηθεί αν η ίδρυση οργανισμού θα παρείχε τη δυνατότητα διαχείρισης, αποθήκευσης, μεγαλύτερης ανάπτυξης και αποτελεσματικής ανταλλαγής αναλύσεων δεδομένων για την παροχή βοήθειας σε όλα τα κράτη μέλη στο πλαίσιο των οικείων δραστηριοτήτων διαχείρισης κινδύνων και καταπολέμησης της απάτης, καθώς και αν θα μπορούσε να συμβάλει επίσης στη διασφάλιση της εφαρμογής μιας αποτελεσματικής και ομοιόμορφης προσέγγισης ως προς τη διαχείριση κινδύνων σε ολόκληρο το τελωνειακό έδαφος της ΕΕ. Κατά την εν λόγω εκτίμηση θα μπορούσε επίσης να διερευνηθεί η δυνατότητα βελτίωσης της διαχείρισης, ανάπτυξης και συντήρησης των τελωνειακών ηλεκτρονικών συστημάτων σε περίπτωση διαχείρισής τους από οργανισμό της ΕΕ, με τη συνακόλουθη μείωση των δαπανών που θα βάρυναν τα κράτη μέλη εάν χρηματοδοτούσαν τα συστήματα αυτά σε μεμονωμένη βάση. Η Επιτροπή θα αξιολογήσει επίσης αν η ίδρυση οργανισμού θα μπορούσε να παράσχει επίσημη δομή για τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών στο πλαίσιο των τελωνειακών ελέγχων, καθώς και για τις διακρατικές ομάδες εμπειρογνομόνων ταχείας αντίδρασης, όταν προκύπτει ανάγκη, να συμβάλει στην προώθηση του επαγγέλματος των τελωνειακών και να μειώσει το κόστος κατάρτισης για τα κράτη μέλη, μέσω προγραμμάτων κινητικότητας και κοινής κατάρτισης. Για τους σκοπούς της λήψης απόφασης σχετικά με το αν η ίδρυση οργανισμού συνιστά την ενδεδειγμένη πορεία για το μέλλον, θα πρέπει να εξεταστούν προσεκτικά οι συνέργειες και το ενδεχόμενο αλληλεπικάλυψης με υφιστάμενους οργανισμούς επιβολής της νομοθεσίας.

Δράση: 2021 - 2023

- Ομάδα προβληματισμού των κρατών μελών και των ενδιαφερόμενων μερών σχετικά με τη διερεύνηση προοπτικών / διαχείριση κρίσεων — έναρξη στις αρχές του **2021**
- Το 2022 η Επιτροπή θα ξεκινήσει τη διενέργεια εκτίμησης επιπτώσεων, το αποτέλεσμα της οποίας θα γίνει γνωστό το **2023**, όσον αφορά τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα μιας προσέγγισης για την ίδρυση ενός οργανισμού ο οποίος θα καλύπτει διάφορους τομείς τελωνειακής συνεργασίας, ώστε να ληφθεί απόφαση σχετικά με το αν πρέπει να προταθεί η ίδρυση του εν λόγω οργανισμού στο πλαίσιο του επόμενου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου.

V. Συμπέρασμα

Στο παρόν σχέδιο δράσης καθορίζεται ένα σύνολο φιλόδοξων δράσεων, οι οποίες αποσκοπούν στη διασφάλιση μιας συνεκτικότερης και ισχυρότερης τελωνειακής ένωσης και καλύπτουν τέσσερις τομείς παρέμβασης: διαχείριση κινδύνων, ηλεκτρονικό εμπόριο, συμμόρφωση και λειτουργία της τελωνειακής ένωσης ως ενιαίου συνόλου. Η Επιτροπή κατάρτισε το παρόν σχέδιο για τις εργασίες που θα διεξαχθούν κατά την περίοδο έως και το 2025, λαμβάνοντας υπόψη τις απόψεις των κρατών μελών και των ενδιαφερόμενων μερών στις διάφορες μορφές διαβούλευσης που περιγράφονται σε

ολόκληρη την ανακοίνωση. Το σχέδιο συνάδει με το μακροπρόθεσμο όραμα για την τελωνειακή ένωση που διαμορφώθηκε κατά τη διαδικασία διερεύνησης των προοπτικών και αναγνωρίζει τις επιπτώσεις που έχει η κρίση της νόσου COVID-19 στις τελωνειακές αρχές και στους οικονομικούς φορείς.

Κεντρικό σημείο εστίασης της δραστηριότητας θα είναι η προσθήκη μιας βαθμίδας ικανοτήτων ανάλυσης δεδομένων σε επίπεδο ΕΕ, με σκοπό την παροχή στήριξης σε όλα τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της ανάλυσης κινδύνων και, κατ' επέκταση, της αποτελεσματικότητας των ελέγχων. Στόχος είναι η στήριξη και η ενίσχυση των διαφόρων πτυχών όσον αφορά τους κινδύνους και τους ελέγχους προκειμένου να ενισχυθεί ολόκληρη η δομή, να μειωθεί το κόστος για τα κράτη μέλη και να διευκολυνθεί περαιτέρω το νόμιμο εμπόριο.

Είναι σημαντικό να υπογραμμιστεί ότι το μέγεθος και η σκοπιμότητα ορισμένων από τις προτεινόμενες δράσεις —αν και όχι όλων— θα καθοριστούν από το τελικό αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων για το επόμενο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο, από τη σκοπιά τόσο του διοικητικού προϋπολογισμού όσο και του επιχειρησιακού προϋπολογισμού. Είναι εξίσου σημαντικό να επισημανθεί ότι τα κράτη μέλη θα κληθούν να διαδραματίσουν μείζονα ρόλο και θα πρέπει να διαθέσουν τους απαραίτητους πόρους σε εθνικό επίπεδο. Σε περίπτωση που δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις αυτές, δεν θα είναι δυνατόν να αναπτυχθούν όλες αυτές οι δράσεις.

Η Επιτροπή επιθυμεί να συνεχίσει να συζητά με τα κράτη μέλη πιθανούς τρόπους με τους οποίους η τελωνειακή ένωση μπορεί να καταστεί πιο έξυπνη, πιο ευέλικτη και πιο ανθεκτική σε κρίσεις. Σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα, η Επιτροπή επιθυμεί να διερευνήσει την ιδέα της ίδρυσης ενός οργανισμού τελωνείων για την ενίσχυση της οικονομικής αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας της διαχείρισης της τελωνειακής ένωσης, την εξάλειψη των αλληλεπικαλύψεων δαπανών μεταξύ των κρατών μελών και τη διασφάλιση της αποτελεσματικότερης και ταχύτερης αντιμετώπισης κρίσεων.

Η Επιτροπή καλεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να υποστηρίξουν το παρόν σχέδιο δράσης.

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ: Κατάλογος δράσεων και γρονοδιαγράμματα

2020

1. Κοινές ικανότητες ανάλυσης: ανάλυση δεδομένων για την εξαγωγή τάσεων, με τη χρήση του συστήματος «Επιτήρηση» της ΕΕ: σε εξέλιξη
2. Περιβάλλον ενιαίας θυρίδας της ΕΕ για τα τελωνεία — Νομοθετική πρόταση: T4/2020
3. Επανεξέταση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 515/97 για την τελωνειακή απάτη: T4/2020
4. Κίνα: διεθνής συνεργασία: νέο στρατηγικό πλαίσιο με την Κίνα: τέλος του 2020
5. Έναρξη ανάλυσης του συστήματος διεθνούς συνεργασίας της Ένωσης σε τελωνειακά ζητήματα: τέλος του 2020

2021

1. Κοινές ικανότητες ανάλυσης: χρήση δεδομένων του συστήματος «Επιτήρηση» για την υποστήριξη της ορθής εφαρμογής του ενωσιακού δασμολογίου
2. Αναθεωρημένη στρατηγική διαχείρισης κινδύνων: T2/2021
3. Αξιολόγηση της ανάγκης επικαιροποίησης του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 515/97 για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που αφορούν την τελωνειακή απάτη: T1/2021
4. Πρόγραμμα ΑΕΟ: πιθανή νομοθετική πρόταση για την επιβολή ακριβέστερων υποχρεώσεων παρακολούθησης T2-T3/2021
5. Πρόγραμμα ΑΕΟ: επικαιροποιημένες κατευθυντήριες γραμμές: T2-3/2021
6. Ενδιάμεση αξιολόγηση του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα: T4/2021
7. Κανονισμός για την εποπτεία της αγοράς — εκτελεστικές πράξεις για τις τελωνειακές πτυχές: από το 2021
8. Προτιμησιακά καθεστάτα — ενίσχυση της παρακολούθησης: από το 2021 και μετά
9. Πιθανές βελτιώσεις στον τομέα της διεθνούς συνεργασίας και της αμοιβαίας διοικητικής συνδρομής σε τελωνειακά ζητήματα, βάσει των αποτελεσμάτων της ανάλυσης: προβλεπόμενη έναρξη το 2021
10. Επιδόσεις της τελωνειακής ένωσης — αξιολόγηση προβλημάτων έλλειψης νομικής βάσης: τέλος του 2021
11. Κοινό σύστημα κυρώσεων — κατευθυντήριες γραμμές: T4/2021
12. Εξοπλισμός τελωνειακών ελέγχων: προβλεπόμενη έναρξη το 2021 των εργασιών για τη χρηματοδότηση του εξοπλισμού
13. Νέο πρόγραμμα «Τελωνεία»: προβλεπόμενη έναρξη το 2021 της ενισχυμένης συνεργασίας
14. Έναρξη ανάλυσης των επιπτώσεων του ηλεκτρονικού εμπορίου στην είσπραξη των τελωνειακών δασμών/στους ισότιμους όρους ανταγωνισμού
15. Μελέτη σχετικά με τη διαλειτουργικότητα μεταξύ των τελωνειακών και των συνοριακών συστημάτων: τέλος του 2021
16. Ομάδα προβληματισμού για τη διερεύνηση προοπτικών / διαχείριση κρίσεων — έναρξη στις αρχές του 2021

2022

1. Πρόσβαση των τελωνείων στον κόμβο φορολογικών δεδομένων του Eurofisc
2. Κοινό σύστημα κυρώσεων — διαδικασία προβληματισμού σχετικά με τη νομοθεσία

2023

1. Κοινές ικανότητες ανάλυσης: έναρξη συνδυασμού δεδομένων από το σύστημα «Επιτήρηση» με δεδομένα από άλλα νέα και υφιστάμενα ηλεκτρονικά συστήματα: Ανάλυση ICS2 όσον αφορά τα δεδομένα προ της φόρτωσης και προ της άφιξης για τους παρόχους ταχυδρομικών υπηρεσιών, τους παρόχους υπηρεσιών ταχυμεταφορών και τους αερομεταφορείς φορτίου.

2. Τελωνειακές υποχρεώσεις για τις πλατφόρμες ηλεκτρονικού εμπορίου — πρόταση για την υποβολή εκθέσεων: T1/2023
3. Οργανισμός τελωνείων — ολοκλήρωση της εκτίμησης επιπτώσεων

2024

1. Κοινές ικανότητες ανάλυσης: Ανάλυση ICS2 όσον αφορά τα δεδομένα προ της φόρτωσης και προ της άφιξης για τους θαλάσσιους μεταφορείς, τους οδικούς μεταφορείς και τους αερομεταφορείς, καθώς και για τους παρόχους υπηρεσιών εφοδιαστικής
2. Συνεργασία και διαλειτουργικότητα με τις αρχές ασφάλειας και διαχείρισης των συνόρων — χρονοδιάγραμμα για τη δημιουργία συνδέσεων (σύμφωνα με την τελική εφαρμογή του ICS2)
3. Πρόσβαση των τελωνείων στα δεδομένα σχετικά με την καταβολή του ΦΠΑ

2025

1. Νέα διεπαφή μεταξύ του συστήματος εποπτείας της αγοράς (ICSMS) και του περιβάλλοντος ενιαίας θυρίδας της ΕΕ για τα τελωνεία.